

GASUM
TALOUDELLINEN
KATSAUS

2019

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	2	2	Tuloslaskelman liitetiedot	19
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019	4		2.1. Liikevaihto	19
Hallituksen toimintakertomus	4		2.2. Liiketoiminnan muut tuotot	20
Gasumin taloudellinen kehitys vuonna 2019	9		2.3. Materiaalit ja palvelut	21
			2.4. Henkilöstö	21
			2.5. Poistot ja arvonalentumiset	22
KONSERNITILINPÄÄTÖS*	10		2.6. Liiketoiminnan muut kulut	22
Konsernituloslaskelma	10		2.7. Tilintarkastajan palkkiot	23
Laaja konsernituloslaskelma	11		2.8. Rahoitustuotot ja -kulut	23
Konsernitase	12		2.9. Tuloverot	23
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	14	3	Sidottu pääoma	25
Konsernin rahavirtalaskelma	15		3.1. Aineettomat hyödykkeet	25
			3.2. Aineelliset hyödykkeet	28
			3.3. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista	32
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	16		3.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset	33
1 Yleiset laadintaperiaatteet	16		3.5. Vaihto-omaisuus	34
1.1. Perustiedot	16		3.6. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	35
1.2. Laatumisperusta	16		3.7. Myytävänä olevat omaisuuserät	35
1.3. Konsolidointiperiaatteet	16		3.8. Rahavarat	36
1.4. Sovelletut uudet ja uudistetut standardit	17		3.9. Laskennalliset verot	36
1.5. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät	18			

Gasum

Käyntiosoite: Revontulenpuisto 2 C, 02100 Espoo
Postiosoite: PL 21, 02100 Espoo

WWW.GASUM.COM

3.10.	Varaukset	38	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS*	63
3.11.	Eläkevelvoitteet	38	Emoyhtiön tuloslaskelma	63
4	Pääomarakenne	42	Emoyhtiön tase	64
4.1.	Pääoman hallinta	42	Emoyhtiön rahoituslaskelma	66
4.2.	Rahoitusriskien hallinta	43	Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	67
4.3.	Rahoitusinstrumentit	47	Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot	68
4.4.	Oma pääoma	54	Emoyhtiön taseen liitetiedot	71
4.5.	Arvonmuutosrahasto	54	Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen	77
4.6.	Lainat	55		
4.7.	Muut pitkäaikaiset velat	56	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	84
5	Muut liitetiedot	57	HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA*	85
5.1.	Yrityshankinnat ja -myynnit	57	TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET SEKÄ TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ*	85
5.2.	Lopetetut toiminnot	58	TILINTARKASTUSKERTOMUS*	86
5.3.	Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	60		
5.4.	Konserniyhtymykset	60		
5.5.	Lähipiiritapahtumat	61		
5.6.	Oikeudenkäynnit ja vaateet	62		
5.7.	Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	62		

* Nämä osat muodostavat Gasum-konsernin ja emoyhtiön tilinpäätöksen.

Tietoja vuosiraportoinnista 2019

Gasumin vuosiraportointi koostuu Taloudellisesta katsauksesta, Hallinnointi ja palkitseminen -raportista ja Yritysvastuuraportista, joka on saatavalla Gasumin verkkosivuilla kohdassa julkaisut ja tunnusluvut.

”Gasumille vuosi 2019 merkitsi
valtavien muutosharppausten
vuotta. Olemme muuttamassa koko
yhteiskuntaa kohti hiilineutraalia
tulevaisuutta mahdollistamalla
päästöjen vähentämisen
asiakkaillemme liikenteessä,
merenkulussa ja teollisuudessa
tarjoamalla puhtaampaa energiaa
ja monipuolisia palveluita.”

KAASUYHTIÖSTÄ ENERGIAYHTIÖKSI – PUHTAAMPAA ENERGIAA KAIKILLA TAVOILLA

Gasumin toimintaympäristö kohtasi monta muutosta vuonna 2019. Jo pitkään valmisteltu Suomen kaasumarkkinoiden avaus viimeisteltiin vuoden 2019 aikana, ja kaasun tukkumyynti ja siirtoverkko eriytettiin toisistaan 1.1.2020.

Vuonna 2019 käytiin sekä eduskuntavaalit Suomessa että eurovaalit koko Euroopan unionissa, ja vaalidebatissa käytiin kiivasta keskustelua ilmastonmuutokseen ja energiasectoriin liittyen. Biokaasun ja kiertotalouden merkitys osana kiperien ilmastoon liittyvien haasteiden ratkaisua korostui vaalien jälkeen, ja kaasun rooli on nyt nousussa niin meillä Suomessa kuin esimerkiksi Ruotsissa erityisesti niillä sektoreilla, joilla päästöt ovat kaikkein suurimmat, eli liikenteessä, merenkulussa ja teollisuudessa.

Myös Gasumille vuosi 2019 merkitsi valtaviin muutosharppausten vuotta. Olemme useamman vuoden ajan rakentaneet Gasumista energiayhtiötä, joka tarjoaa asiakkailleen puhtaampaa energiaa niin maalla kuin merellä. Viime vuonna tämä matka tuli monella tavalla todemmaksi arjessamme – strategiaamme keskittyä pohjoismaisten kaasumarkkinoiden ja energiainfrastruktuurin kehittämiseen toteutetaan vauhdilla.

Määrätietoinen muutostyömme merkitsi myös sitä, että saavutimme vuoden 2019 taloudelliset tavoitteemme. Konsernin liikevaihto oli 1 128 miljoonaa euroa, jossa laskua 4,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon laskuun vaikutti ennen kaikkea kaasun myyntihinnan kehitys. Liikevoittonamme oli 141,4 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 13,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2018 toteutunut yrityskauppa, jossa ostimme energia-alan asiantuntijayrityksen Enegian, on tuonut meidät voimalla energiamaarkkinapalveluiden tuottajien joukkoon vuonna 2019. Viime vuonna julkistimme sopimuksen AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering -liiketoimintojen ostamisesta Linde AG:ltä. Kaupan toteutuessa tämä mahdollistaa sen, että voimme jatkossa tarjota entistäkin laajemmin vähäpäästöisiä energiatarjousia teollisuuden ja maa- ja meriliikenteen asi-

akkaiden kasvavaan kysyntään. Vuoden 2019 alussa myimme Gasum Tekniikka Oy:n teollisuuden kunnossapitokumppanille Viafin Service Oyj:lle, joka on jatkanut aktiivisesti kaasualan kunnossapitopalveluiden kehittämistä.

Meille tämä kaikki ei ole merkinnyt vain sitä, että olemme ottaneet suuremman roolin koko energiasektorilla vaan sitä, että olemme mukana muuttamassa koko yhteiskuntaa kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Roolimme päästöjen vähentämisen mahdollistajana on tunnistettu erityisesti raskaassa liikenteessä, merenkulussa ja teollisuudessa – siellä, missä päästöt ovat suurimmat. Se vahvistaa rooliaamme siltana hiilineutraaliin huomiseen. Suurkiitos kaikille asiakkaillemme. Haluamme palvella asiakkaitamme entistäkin paremmin kokonaisvaltaisena energiayhtiönä. Saamme olla päivittäin mahdollistamassa juuri heidän tekemiään päätöksiä kestävämmistä ratkaisuista. Merkittävä osa tämän roolin lunastamista on kiertotalousratkaisujen ja -innovaatioiden jatkuva kehittäminen: kauttamme kiertää ja saa uuden elämän biokaasuna 2 000 000 kiloa jätettä joka päivä. Tästä ja kaikesta muustakin yhteistyöstä suuri kiitos kumppaneillemme, kuten Keskolle ja IKEA:lle, joiden kanssa voimme yhdessä tehdä hyvää yhteiskunnalle ja tuoda kestävämpiä ratkaisuja myös kuluttajien ulottuville.

Kaikki viime vuosien muutostyö ja vuonna 2019 siinä ottamamme valtavat askeleet eivät olisi olleet mahdollisia ilman motivoituneita ja ammattitaitoisia gasumlaisia, jotka ovat olleet valmiita muutokseen ja tehneet sitä todeksi joka päivä omassa työssään. Olemme saaneet joukkoomme paljon uusia kasvoja ja olemme kaikki oppineet toisiltamme tänä vuonna paljon. Haluan kiittää henkilöstöämme: muutos tehdään yhdessä, ja olen erittäin iloinen siitä, että olemme päässeet jo pitkälle teidän kaikkien avulla. Matkamme täysiveriseksi energiayhtiöksi jatkuu edelleen.

Johanna Lamminen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

GASUM-KONSERNIN LIIKETOIMINNAN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2019

Vuoden 2019 aikana Gasum edisti strategiaansa Pohjoismaissa kehittämällä kaasumarkkinaa ja mahdollistaen entistä laajemman tarjonnan vähäpäästöisiä energiaratkaisuja teollisuuden sekä maa- ja meriliikenteen asiakkaiden kasvavaan kysyntään.

Suomen putkikaasumarkkinat avattiin onnistuneesti kilpailulle, ja Gasumin siirtoliiketoiminta on eriytetty vuoden 2020 alusta alkaen maakaasumarkkinalain mukaisesti. Uusi siirtoverkkoyhtiö Gasgrid Finland Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Gasum toimi vuoden 2019 loppuun saakka järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana.

Gasum ja Linde AG allekirjoittivat marraskuussa 2019 sopimuksen, jolla Gasum ostaa AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering-liiketoiminnat. Yrityskaupassa Gasumin omistukseen siirtyy LNG-tuotantolaitos, kaksi LNG-terminaalia, kaksi LNG-bunkrausalusta sekä yhteensä 48 kaasutankkausasemaa Ruotsissa ja Norjassa. Kauppa edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Kauppa on tarkoitus saattaa loppuun vuoden 2020 aikana.

Vuonna 2019 biokaasun tuotantokapasiteettia kasvatettiin usealla investoinnilla. Gasumin Lohjan ja Nymöllan biokaasulaitoshankkeet sekä useat yhteistyöhankkeet vahvistavat valmistuessaan biokaasuvolyymien kasvua. Turun biokaasulaitoksen laajennushanke on valmistunut vuoden 2019 aikana, ja nesteytetyn biokaasun kaupallinen tuotanto aloitetaan alkuvuonna 2020.

Vuonna 2019 maakaasun ja nesteytetyn maakaasun myynti oli 30 TWh (2018: 31 TWh), biokaasun myynti oli 428 GWh (477 GWh) ja liikennekaasun myynti oli 138 GWh (86 GWh). Kaasun kulutus laski yleisesti viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen vertailuvuoden kylmästä alkuvuodesta. Biokaasun myyntivolyymien laskuun vaikutti erityisesti biokaasun jakelumyntisopimusten myyminen Suomen Kaasuenergia Oy:lle vertailukauden kesäkuussa. Liikennekaasun myyntivolyymien voimakkaaseen nousuun vaikuttivat lisääntynyt kysyntä eri segmenteissä puhtaammille liikennekatkaisuille ja tankkausasemaverkoston laajentaminen.

Gasum-konsernin liikevaihto sisältäen jatkuvat ja lopetetut toiminnot oli päättyneellä tilikaudella 1 127,6 miljoonaa euroa, jossa oli laskua 4,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna (2018: 1 177,4 milj. eur). Liikevaihdon laskuun vaikutti ennen kaikkea maakaasun myyntihinnan kehitys. Jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 925,8 miljoonaa euroa (2018: 967,9 milj. eur).

Konsernin liikevoitto sisältäen jatkuvat ja lopetetut toiminnot oli 141,4 miljoonaa euroa (124,2 milj. euroa). Liikevoittoa prosentti 12,5 % nousi edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta (10,5 %). Jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 50,9 miljoonaa euroa (2018: 23,0 milj. eur).

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2019 oli 1 648,3 miljoonaa euroa (31.12.2018: 1 526,6 milj. euroa). Taseen kasvuun on muun muassa vaikuttanut investoinnit biokaasun tuotantolaitoksiin, kaasutankkausasemaverkoston sekä Suomen ja Viron välille rakennettavan yhdysputken rakentamiseen.

Konsernilla oli korollisia velkoja tilinpäätöshetkellä yhteensä 625,0 miljoonaa euroa (31.12.2018: 580,6 milj. euroa), sisältäen mm. rahalaitoslainat ja vuokrasopimusvelat. Konsernin rahoitusasema pysyi raportointikaudella edelleen vahvana, omavaraisuusasteen ollessa 44,7 % (31.12.2018: 43,7 %).

Gasum on uusinnut tilikaudella kaikki sen ulkoiset lainat rahoituslaitosten kanssa. Samassa yhteydessä yhtiö uudisti rahoitusstrategiansa edistämään yhtiön arvojen mukaisesti siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Lainasopimuksen kokonaisvelasta 39 prosenttia edustaa vihreää lainaa, jolla voidaan osoittaa liiketoiminnan positiivisia ilmasto- ja ympäristövaikutuksia. Lainasopimus on tehty SEB:n, Nordean ja OP Yrityspankin kanssa, ja vihreän rahoituksen viitekehityksen on arvioinut CICERO Shades of Green.

TUNNUSLUVUT*

1 000 €	2019	2018	Muutos
Liikevaihto	1 127 599	1 177 448	-4,2 %
Liikevoitto	141 393	124 169	13,9 %
Liikevoitto-%	12,5 %	10,5 %	
Omavaraisuusaste-%	44,7 %	43,7 %	
Oman pääoman tuotto-%	13,6 %	13,3 %	
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9,7 %	9,2 %	
Taseen loppusumma	1 648 330	1 526 550	8,0 %
Korolliset nettovelat	614 954	562 715	9,3 %
Nettovelkaantumisaste-%	83,4 %	84,7 %	
Nettovelkaantumisaste-% ilman IFRS16 Vuokrasopimukset vaikutusta	76,0 %	84,7 %	
Nettovelat / käyttökatte	3,0	2,9	
Henkilöstön määrä kauden lopussa	373	434	-14,1 %

* Sisältävät sekä jatkuvat että lopetettujen toiminnot.

Konserni on ottanut käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin 1.1.2019 alkaen. Kuluvan vuoden tunnusluvut sisältävät IFRS 16 vaikutukset. Vertailutiedot eivät sisällä IFRS 16 -standardin vaikutuksia.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Energiamarkkinat ja teollisuus

Euroopassa maakaasun hinta on ollut kesästä 2019 asti poikkeuksellisen alhainen lisääntyneen tarjonnan ja lämpimästä säästä johtuvan alhaisen kysynnän vuoksi. Hinnan odotetaan pysyvän alhaisena vuoden 2020 loppuun saakka, mikä tulee vaikuttamaan myös Suomen ja Baltian kaasumarkkinoihin. On odotettavaa, että tulemme näkemään kasvavassa määrin myös hintavaihteluja ja kaasun hinnan suojaamisesta tulee entistäkin merkittävämpi osa yritysten toimintaa. Ylikansalliset päästövähennystavoitteet sekä päästöoikeuksien nouseva hinta tulevat ohjaamaan kivihiilen energiakäyttöä Euroopassa alaspäin ja tämän ennustetaan johtavan maakaasun kysynnän merkittävään kasvuun lähivuosina. Suomi näytti esimerkiksi kieltämällä kivihiilen energiakäytön vuoteen 2030 mennessä ja tämä voinee lisätä maakaasun kotimaista kulutusta siirtymäkaudella.

Teollisuudessa kaasun käytön ennustetaan kasvavan tulevien vuosien aikana, sillä sen avulla kyetään saavuttamaan kustannustehokkaasti merkittävät päästövähennemät öljypohjaisiin polttoaineisiin verrattuna. Lisäksi yritysvastuun kasvava merkitys ja konkreettiset hiilineutraaliustavoitteet tukevat vahvasti maa- ja biokaasun roolia yritysten siirtymässä kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Kiertotalous

Kiertotalous tulee integroitumaan alkaneen vuosikymmenen aikana osaksi yritysten ja kuluttajien jokapäiväistä toimintaa ja biokaasun asema yhtenä tehokkaimmista tavoista edistää kiertotaloutta tulee vahvistumaan. Kiertotalouden edistäminen on selkeästi esillä myös viime vuonna aloittaneen uuden EU-komission agendalla, ja konkreettisia toimenpiteitä on luvassa jo kuluvan vuoden aikana. Viime vuonna hyväksytyt EU:n uusi jätedirektiivi ja siinä asetetut kierrätystavoitteet tukevat konkreettisesti biokaasun tuotannon kasvua. Lisäksi Pohjoismaissa useat kansalliset politiikkatoimenpiteet tukevat biokaasusektorin kehittymistä ja luovat selkeitä kannustimia jätteiden ja sivuvirtojen ohjaamiseksi biokaasun tuotantoon sekä biokaasun liikennekäytön nopealle lisäämiselle.

Liikenne

Maa- ja meriliikenteessä kaasulla on jatkossa entistäkin merkittävämpi rooli ja erityisesti maantiiliikenteessä uusiutuvan biokaasun asema tulee korostumaan tulevina vuosina huomattavasti.

Kansainvälinen regulaatio ohjaa meriliikennettä kohti puhtaampien polttoaineiden käyttöä. LNG:n asema meriliikenteen tulevaisuuden polttoaineena vahvistuu, sillä se täyttää kaikki meriliikenteen tiukentuneet kansainväliset ja EU:n sisäiset päästöraajat. Lisäksi siirtymä LNG:n käyttöön mahdollistaa uusiutuvien kaasujen käytön tulevaisuudessa.

Maantiiliikenteessä siirtymä kohti maa- ja biokaasun laajamittaisempaa käyttöä etenee vauhdilla. EU- ja kansallisella tasolla raskaalle liikenteelle asetetut päästövähennystavoitteet ohjasivat toimijoita siirtymään kohti kaasukäyttöisyyttä. Lisäksi kaasuliikenteelle kohdistetuilla kansallisilla tukitoimenpiteillä edistettiin aktiivisesti kaasukäyttöisen autokannan sekä jakeluinfrastruktuurin kehitystä Pohjoismaissa. Kaasuautojen rekisteröinnit kasvoivat viime vuonna huomattavasti, ja kaikkiaan kaasukäyttöisiä ajoneuvoja on Suomessa liikenteessä yli 10 000 ja Ruotsissa yli 50 000. Nesteytettyä kaasua käyttäviä rekkavetureita tuli Suomen ja Ruotsin teille kaikkiaan noin 150 kappaletta vuoden 2019 aikana.

GASUMIN STRATEGIA ON LAAJENTAA
KAASUMARKKINAA

Vuoden aikana Gasum edisti strategiaansa Pohjoismaissa kehittämällä kaasumarkkinaa ja mahdollistaen entistä laajemman tarjonnan vähäpäästöisiä energiaratkaisuja teollisuuden sekä maa- ja meriliikenteen asiakkaiden kasvavaan kysyntään.

Vuoden 2019 aikana Gasum toteutti kaksi yritysjärjestelyä: tammikuussa Gasum Tekniikka Oy myytiin Viafin Service Oyj:lle ja marraskuussa allekirjoitettiin kauppa Linde AG:n AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering liiketoimintojen ostamisesta. Linden kanssa solmittu kauppa edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksynnän ja kauppa on tarkoitus saattaa loppuun vuoden 2020 aikana. Molemmat yritys-

pat olivat osa Gasumin strategiaa keskittyä pohjoismaisten kaasumarkkinoiden ja energiainfrastruktuurin kehittämiseen.

Gasum kehittää LNG-infrastruktuuria ja LNG:n saatavuutta erityisesti meriliikenteeseen ja raskaaseen liikenteeseen sekä teollisuuteen. LNG-infrastruktuuri mahdollistaa tulevaisuudessa siirtymisen nesteytetyn biokaasun (LBC) käyttöön ilman lisäinvestointeja asiakkaille. Gasum solmi myös kumppanuussopimuksia teollisuudessa mm. cleantech-yritys Forchem Oy:n ja Eastman Chemical Companyn kanssa LNG:n toimittamiseksi. LNG toimitetaan Tornion Mangan LNG-terminaalista, joka aloitti kaupallisen toimintansa kesäkuussa 2019. Metsä-Tissue otti LNG:n käyttöön Mäntän pehmopaperitehtaalla tuotannon prosesseissa.

Biokaasumarkkinan ja biokaasun tuotantokapasiteetin kasvattaminen ja erityisesti puhtaamman liikenteen edistäminen on keskeinen osa yhtiön strategiaa. Gasumin Lohjan ja Nymöllän biokaasulaitoshankkeet sekä useat yhteistyöhankkeet vahvistavat valmistuessaan biokaasuvolyymien kasvua. Turun biokaasulaitoksen laajennushanke on valmistunut vuoden 2019 aikana, ja nesteytetyn biokaasun kaupallinen tuotanto aloitetaan alkuvuonna 2020.

Gasum on sitoutunut panostamaan vähäpäästöisen liikennekaasumarkkinan kehittämiseen Pohjoismaissa. Yhtiö kehittää kaasutankkausasemaverkostoa ja myy paineistettua ja nesteytettyä maa- ja biokaasua maantiiliikenteelle Pohjoismaissa. Yhtiö rakentaa kaasutankkausasemaverkostoa erityisesti raskaan liikenteen nopeasti kasvavaan kysyntään Suomeen, Ruotsiin ja Norjaan 2020-luvun alkuun mennessä. Yhtiö laajensi kaasutankkausasemaverkostoa vuoden 2019 aikana yhteensä 13 asemalla Ruotsiin ja Suomeen.

Osana energiamaarkkinapalveluita Gasum tarjoaa energian tukkukäyttäjille ja -tuottajille kokonaisvaltaisia palveluita pitkän aikavälin hankinnan ja tuotannon strategisesta suunnittelusta sekä riskienhallinnasta ympärivuorokautiseen tasehallintaan asti. Yhtiö solmi kantaverkkoyhtiö Fingridin kanssa kolmivuotisen sopimuksen, jossa Gasum vastaa heidän häviösähkönsä salkunhallinta- ja kaupankäyntipalveluista. Suomen kantaverkon häviösähkön määrä on vuodessa noin 1,2 TWh, mikä vastaa 1,5 prosenttia Suomen koko sähkön käytöstä.

Gasum uudisti konsernin lainat ja solmi vihreän lainasopimuksen rahoituslaitosten kanssa. Yhtiö on vastuullisuusohjelmassaan sitoutunut toimimaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi sekä edistämään siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Yhtiö tarjoaa puhtaampia energiaratkaisuja asiakkailleen ja auttaa asiakkaitaan pienentämään hiilijalanjälkeään sekä heidän asiakkaidensa hiilijalanjälkeä.

Turvallisuus on vastuullisuuden keskiössä ja yhtiön tapaturmataajuus on kehittynyt positiiviseen suuntaan ollen alhaisimmillaan 10 vuoteen.

INVESTOINNIT JA YRITYSKAUPAT

Gasum-konsernin jatkuvien ja lopetettujen toimintojen investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin olivat vuonna 2019 yhteensä 124,4 miljoonaa euroa (2018: 48,0 milj. euroa) ja ne kohdistuivat pääasiassa biokaasulaitosten laajennusinvestointeihin, uusien tankkausasemien sekä Suomen ja Viron välille rakennettavan yhdysputken rakentamiseen.

Yhtiö on saanut tilikauden aikana yhteensä 56,3 miljoonaa euroa investointitukia (2018: 20,6), jotka kohdistuivat sekä meneillään oleviin että tuleviin investointeihin Suomessa ja Ruotsissa.

Gasum Oy myi tytäryhtiönsä Gasum Tekniikka Oy:n teollisuuden kunnossapitokumppanille Viafin Service Oyj:lle. Yrityskauppa allekirjoitettiin tammikuun 17. päivä ja se toteutui helmikuussa 2019.

Gasum Oy ja Kouvola Vesi Oy saivat päätökseen liiketoimintakaupan 17. kesäkuuta 2019. Gasum hankki Mäkikylän biokaasulaitoksen liiketoiminnan Kouvola Vesi Oy:lle. Mäkikylän jätevedenpuhdistamon ja biokaasulaitosrakennuksen prosessilaitteineen.

Gasum ja UAB GET BALTIC allekirjoittivat sopimuksen elokuussa 2019, jolla Gasum myi Suomen kaasupörssi-palvelut -liiketoiminnan UAB GET Balticille. Gasumin omistama Kaasupörssi Oy lopetti toimintansa 1.1.2020 ja samalla UAB GET Baltic aloitti toimintansa Suomessa.

Gasum ja Linde AG allekirjoittivat sopimuksen, jolla Gasum ostaa AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering -liiketoiminnan 13.11.2019. Yrityskaupassa Gasumin omistukseen siirtyy LNG-tuotantolaitos, kaksi LNG-terminaalista, kaksi LNG-bunkrausalusta sekä yhteensä 48 kaasutankkausasemaa Ruotsissa ja Norjassa. Kauppa edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Kauppa on tarkoitus saattaa loppuun vuoden 2020 aikana.

LAATU, TURVALLISUUS, YMPÄRISTÖ JA VASTUULLISUUS

Gasum-konsernin integroitu johtamisjärjestelmä (IMS) kattaa työterveyden, turvallisuuden, vastuullisuuden, ympäristön, energian ja laadun. Vuoden viimeisellä neljänneksellä 2019 integroidun johtamisjärjestelmän laatu-, ympäristö- ja turvallisuus johtamisjärjestelmät auditoitiin ulkoisesti. Pääpaino johtamisjärjestelmän kehittämisessä vuonna 2019 on ollut prosessien ja toimintatapojen yhtenäistäminen. Yhtiön Suomessa sijaitsevilla biokaasulaitoksilla toteutettiin puuteanalyysit (GAP-analyysi) laatu-, ympäristö-, energia-, työturvallisuus- ja turvallisuusjärjestelmille.

Vuoden 2019 aikana työtapaturmat vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 50 prosenttia. Vähintään yhden päivän poissaolon vaativia työtapaturmia oli 2 kappaletta. Vuodesta 2016 vuoteen 2019 verrattuna työtapaturmataajuus on vähentynyt 71 prosenttia ja on nyt alimmillaan 10 vuoteen. Viimeisellä neljänneksellä kehitettiin turvallisuuteen liittyviä verkkokoulutuksia. Lifesaving-turvallisuussääntöjen käyttöönotto eri maissa tukee entisestään turvallisuuskulttuurin kehittymistä henkilöstön ja kumppaneiden keskuudessa.

Maakaasun, LNG:n ja biokaasun toimitusvarmuus on ollut hyvällä tasolla koko vuoden aikana eikä kaasun toimituksissa ole ollut toimitushäiriöitä.

Yhtiö on uudistanut kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksensa vuonna 2019 ja sitoutuu toimenpiteisiin liikennepäästöjen lisävähennysten mahdollistamiseksi. Gasum on myös sitoutunut jatkamaan vapaaehtoista Energiategohkuussopimusta vuosina 2017–2025 Suomessa.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Vuoden 2019 aikana yhtiön tutkimus- ja tuotekehityksen painopisteet ovat keskittyneet biokaasuliiketoiminnan kehitystoimintaan erityisesti Suomessa ja Ruotsissa. Biokaasuliiketoiminnan kehittämiseen liittyvät tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat 1,6 miljoonaa euroa (2018: 2,1).

Tutkimuksen ja tuotekehityksen keskiössä ovat kiertotalous ja kierrätysravinteet. Yhtiö on jatkanut uusien mädätysjäännösten käsittelyratkaisuiden ja ravinnejäännöksen käyttömahdollisuuksien tuotekehitystä yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Tavoitteena on jalostaa biokaasun tuotannossa syntyvää ravinnejäännöstä mm. teollisuuden prosessien tarpeisiin.

Yhtiö tukee kaasualan tutkimusta ja kehitystä kaasurahastonsa avulla. Vuonna 2019 Tekniikan edistämisseätiön (TES) hallinnoimasta Gasumin kaasurahastosta myönnettiin 8 apuraha, arvoltaan 62 200 euroa (2018: 40 800).

HENKILÖSTÖ

Gasum-konsernissa työskenteli 31.12.2019 yhteensä 373 henkilöä (31.12.2018: 434). Heistä 76 henkilöä työskenteli Ruotsissa ja 53 henkilöä Norjassa. Loput 244 henkilöä työskentelivät Suomessa.

Konsernin koko henkilöstömäärää pienentää yrityskauppa, jossa Gasum myi Gasum Tekniikka Oy:n osakkeet alkuvuodesta Viafin Service Oyj:lle ja myydyin yhtiön henkilöstö siirtyi osakekaupan mukana. Henkilöstömäärää on kasvattanut konsernin organisaatorakenteen uudistuminen ja uusien liiketoimintojen tarvitsemat resurssitarpeet.

Yhtiö panostaa jatkuvasti henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittämiseen. Gasum toteutti jokaiselle esimiehelle 360-palauteprosessin syksyn 2019 aikana. Samaan aikaan yhtiössä on jatkettu systemaattisesti johtamisen periaatteiden ankkurointia yhtiön käytäntöihin ja arkeen. Johtamisen periaatteet ovat jokaisen gasumilaisen työkalu ja niiden avulla rakennetaan entistä parempaa yrityskulttuuria ja johtamista.

YHTIÖN OMISTUSRAKENNE JA HALLINTO

Gasum on 100-prosenttisesti Suomen valtion omistama yhtiö. Osakkeista 73,5 prosenttia on valtion omistamalla Gasonia Oy:llä ja 26,5 prosenttia suoraan Suomen valtiolla. Osakeomistuksessa ei raportointikauden aikana ole tapahtunut muutoksia.

Gasum Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 18.3.2019 Helsingissä. Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin yhteensä 7 jäsentä. Hallitukseen valittiin seuraavalle toimikaudelle uudelleen sen nykyiset jäsenet Juha Rantanen, Stein Dale, Elina Engman, Päivi Pesola, Elisabet Salander Björklund ja Jarmo Väisänen. Uutena jäsenenä Gasumin hallitukseen valittiin Torbjörn Holmström. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Juha Rantanen. Hallituksen työtä tukevat tarkastus- ja riskivaliokunta sekä HR-valiokunta.

TALOUDELLISEEN TULOKSEEN VAIKUTTAVAT RISKITEKIJÄT

Energia-alalla toimivan Gasumin taloudelliseen tulokseen liittyy rahoituksellisia, taloudellisia, operatiivisia, strategisia ja poliittisia riskejä.

Tärkeimpiä yhtiön tulokseen vaikuttavia tekijöitä ovat maakaasun ja siihen liittyvien tuotteiden hinta sekä maakaasun ja nesteytetyn maakaasun (LNG) kysyntä. Pitkällä aikavälillä maakaasun, biokaasun ja LNG:n kysyntään ja sen myötä hintaan vaikuttavat taloudellinen toimintaympäristö sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden hinnat. Lyhyellä aikavälillä kaasun hintaan vaikuttavat ennen kaikkea sää ja vaihtoehtoisten polttoaineiden hinnat sekä niihin liittyvät kausivaihtelut. Taloudellisten tekijöiden lisäksi kaasun kysyntään vaikuttavat niin energiapolitiikka kuin ympäristötekijät.

Energiapolitiittiset tavoitteet sekä asiakkaiden tarve siirtyä puhtaampiin polttoaineisiin lisää tasaisesti kiinnostusta maakaasua kohtaan ja sen kysyntää teollisuuden, merenkulun ja maantieliikenteen polttoaineena. Muihin vastaaviin polttoaineisiin verrattuna maakaasun pienemmät hiilidioksidipäästöt sekä kaasuun liittyvien teknologioiden saatavuus edesauttavat kaasuratkaisujen kysynnän kasvua.

Gasumin tavoitteena on kaasumarkkinoiden kasvattaminen Pohjoismaissa, mikä tuo mukanaan toimintaympäristöön, teknologiaan ja asiakkaisiin liittyviä strategisia riskejä. Poliittinen riski liittyy pääasiassa EU:n ja kansallisen tason lainsäädännön, energiatukien ja erityisesti verotuksen muutoksiin. Yhtiö varautuu näihin toimintaympäristöönsä liittyviin riskeihin seuraamalla aktiivisesti niitä koskevaa kehitystä. Lisäksi yhtiö pyrkii jatkuvasti tuomaan esille yhtiön näkökulmia ehdotettujen säädös- tai veromuutosten vaikutuksista.

Gasum altistuu operatiivisille riskeille, jotka liittyvät siihen, että yhtiö käyttää kaasun jakeluun siirtoputkea, rekkoja ja laivoja. Koska yhtiön logistiset operaatiot tapahtuvat sekä maalla että merellä, yhtiö altistuu asiakkaiden energiatoimitusten katkeamisen aiheuttamalle operatiiviselle riskille. Mahdollisiin kaasun toimitushäiriötilanteisiin varaudutaan yhtiössä myös varapolttovälinejärjestelyillä. Yhtiö seuraa toimintojaan, tuotantoaan ja logistiikkaansa päivittäin. Henkilöstön työterveys ja turvallisuus on tärkeä operatiivisia riskejä vähentävä tekijä. Myös ympäristölupa-ehdojen valvonta on yhtiössä jatkuva prosessi.

Konserni ja sen operatiiviset toiminnot ovat alttiita sekä operatiiviselle riskille että taloudelliselle riskille. Liiketoimintaan sisältyy riskejä öljyn ja kaasutuotteiden markkinahintakehitykseen liittyen. Rahoitusriskejä ovat korkoriski, hintariski, valuuttariski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin hyödykeriskejä (mukaan lukien hintariski) hallinnoi Portfolio Management & Trading -liiketoimintayksikkö. Konsernin korko-, valuutta-, luotto- sekä maksuvalmiusriskiä hallinnoi Group Treasury.

Yhtiön yleinen riskienhallintakehys on kuvattu Gasum-konsernin riskienhallintapolitiikassa, joka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Riskienhallintapolitiikan tärkein tavoite on auttaa Gasumin liiketoimintoja, johtoa ja työntekijöitä turvaamaan paremmin yhtiön toimintaa sekä tukemaan yhtiön kasvustrategian toteuttamista. Yhtiön riskienhallinnan pääperiaatteena on, että vastuu riskeistä otetaan ja riskeihin vastataan siellä, missä ne ilmenevät. Kukin liiketoiminta ja konsernitoiminto on vastuussa omien riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta.

Tarkastus- ja riskivaliokunta vastaa yhtiön riskienhallintajärjestelmän valvonnasta. Risk Controller koordinoi riskienhallintaprosessia ja raportoi talousjohtajalle. Risk Controller vastaa myös kaikkien konsernin riskien seurannasta sekä ohjeistuksesta ja työkaluista, jotka varmistavat tehokkaan riskienhallintaprosessin yhtiön liiketoiminnassa.

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Gasumin siirtoliiketoiminta on omistuksellisesti eriytetty vuoden 2020 alusta alkaen maakaasumarkkinalain mukaisesti. Uusi siirtoverkkoyhtiö Gasgrid Finland Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Gasum toimi vuoden 2019 loppuun saakka järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana.

Gasum-konsernin siirtoliiketoiminnan muodostivat emoyhtiö Gasum Oy:n siirtoliiketoiminta, Baltic Connector Oy, Suomen Kaasunsiirtopalvelut Oy ja Kaasupörssi Oy. Jakautuva siirtoliiketoimintaan liittyvä kokonaisuus konsernin luvuista esitetään lopetettuna toimintona tilinpäätöksessä 31.12.2019. Ellei toisin mainita, kaikki jäljempänä konsernitilinpäätös-osiossa esitetyt tuloslaskelmaan liittyvät luvut, mukaan lukien vuoden 2018 vastaavat ajanjaksot, käsittävät vain jatkuvat toiminnot. Tase on raportoitu noudattaen IFRS 5 -standardia, ja vertailukausien luvut ennen osittaista jakautumista sisältävät myös jakautumisessa siirtyvät omaisuuserät ja velat, eikä vertailukauden tase siten heijasta jatkuvien toimintojen taloudellista asemaa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kaasun merkitys energialähteenä tulee ilmastomuutoksen torjunnan myötä kasvamaan entisestään, kun Pohjoismaissa siirrytään kohti hiilineutraalia energiantuotantoa. Sekä kaasun teollisuus- että liikennekäytön ennustetaan lähivuosina kasvavan voimakkaasti. Gasum on valmistautunut kysynnän kasvuun investoimalla määrätietoisesti pohjoismaisen kaasuninfrastruktuurin kehittämiseen jo usean vuoden ajan.

Laajentuva kaasuninfrastruktuuri antaa hyvän pohjan myös biokaasun tuotannon ja käytön lisäämiseen. Toistaiseksi biokaasun tuotantopotentialista käytössä on vain murto-osa.

Yhtiön investoinnit pohjoismaiseen kaasuekosysteemiin sekä uusiin liiketoimintoihin edesauttavat kasvua tulevaisuudessa. Kyky toimia laajemmin energiamarkkinoilla vahvistaa kokonaisvaltaisesti Gasumin asemaa tulevaisuuden energia-yhtiönä.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2019 oli 430 881 095,33 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 94 648 496,21 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan päättyneen tilikauden tuloksesta 0,3774 euroa osakkeelta eli yhteensä 20 002 200,38 euroa. Loput tilikauden tuloksesta siirretään voittovaroihin.

GASUM-KONSERNI

Revontulenpuisto 2 C, PL 21
02100 Espoo, puh. 020 44 71
www.gasum.com

GASUMIN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2019

1 000 €

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	1 127 599	1 177 448
Liiketoiminnan muut tuotot	64 440	12 931
Materiaalit ja palvelut	-874 855	-909 114
Henkilöstökulut	-38 151	-40 117
Poistot ja arvonalentumiset	-64 129	-69 819
Liiketoiminnan muut kulut	-74 715	-47 303
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta	1 203	143
Liikevoitto	141 393	124 169
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-17 708	-23 614
Voitto ennen veroja	123 685	100 554
Verot	-28 520	-17 305
Tilikauden voitto	95 165	83 250
Tilikauden voiton jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	95 163	87 605
Määräysvallattomille omistajille	1	-4 355

Jatkuvat ja lopetetut toiminnot on esitetty yhtenä kokonaisuutena yllä olevassa taulukossa ennen siirtoliiketoiminnan jakautumista. Lopettuna toimintona Konsernitilinpäätös-osiossa esitettävän siirtoliiketoimin muodostavat emoyhtiö Gasum Oy:n siirtoliiketoiminta, Baltic Connector Oy, Suomen Kaasunsiirtopalvelut Oy ja Kaasupörssi Oy.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
JATKUVAT TOIMINNOT			
Liikevaihto	2.1	925 823	967 860
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	62 919	12 393
Materiaalit ja palvelut	2.3	-805 176	-845 660
Henkilöstökulut	2.4	-34 137	-34 278
Poistot ja arvonalentumiset	2.5	-46 101	-49 903
Liiketoiminnan muut kulut	2.6	-53 638	-27 534
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta		1 203	143
Liikevoitto		50 893	23 021
Rahoitustuotot		13 257	4 078
Rahoituskulut		-29 027	-27 735
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.8	-15 770	-23 657
Voitto ennen veroja		35 123	-635
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	2.9	-5 673	-7 537
Laskennallisten verojen muutos	3.9	-4 196	10 813
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		25 254	2 641
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista		69 911	80 609
Tilikauden voitto		95 165	83 250
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		95 163	87 605
Määräysvallattomille omistajille		1	-4 355

LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Tilikauden voitto		95 165	83 250
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen	3.11	938	352
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-188	-70
Yhteensä		750	282
Erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		616	-1 042
Rahavirran suojaukset	4.5	11 014	-2 684
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		-2 207	537
Yhteensä		9 422	-3 189
Tilikauden laaja tulos yhteensä		105 338	80 343
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		105 336	84 698
Määräysvallattomille omistajille		1	-4 355
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden laaja tulos jakautuu seuraavasti:			
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		35 425	4 089
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista		69 911	80 609

KONSERNITASE

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	3.1	208 510	226 271
Aineelliset hyödykkeet	3.2	696 994	1 013 036
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	3.3	11 652	10 530
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		56	56
Johdannaisinstrumentit	4.3	5 556	1 123
Muut pitkäaikaiset saamiset		1 542	307
Pitkäaikaiset varat yhteensä		924 309	1 251 322
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	3.5	39 203	24 186
Johdannaisinstrumentit	4.3	34 351	6 403
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3.4	153 133	223 152
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		826	289
Myytäväinä oleviksi luokitellut omaisuserät ja lopetetut toiminnot	3.7, 5.2	494 656	3 348
Rahavarat	3.8	1 852	17 850
Lyhytaikaiset varat yhteensä		724 021	275 228
Varat yhteensä		1 648 330	1 526 550

KONSERNITASE

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma	4.4	178 279	178 279
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		26 280	26 280
Arvonmuutosrahasto	4.5	6 660	-2 147
Kertyneet voittovarot		435 302	379 659
Tilikauden voitto (tappio)		95 163	87 605
Muuntoerot		-4 784	-5 400
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma		736 900	664 275
Määräysvallattomien omistajien osuus		19	206
Oma pääoma		736 919	664 481
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	4.6	229 411	415 111
Muut pitkäaikaiset velat	4.7	186 005	143 493
Johdannaisinstrumentit	4.3	2 298	5 487
Laskennalliset verovelat	3.9	30 685	63 936
Varaukset	3.10	10 463	10 049
Eläkeveloitteet	3.11	3 917	6 742
Pitkäaikaiset velat yhteensä		462 778	644 817
Lyhytaikaiset velat			
Lainat		0	19 808
Johdannaisinstrumentit	4.3	13 610	9 677
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	3.6	162 094	175 514
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		322	12 253
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat ja lopetetut toiminnot	3.7, 5.2	272 607	0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		448 633	217 252
Velat yhteensä		911 412	862 069
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 648 330	1 526 550

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 €	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	178 279	26 280	-2 147	467 263	-5 400	664 275	206	664 481
Tilikauden tulos				95 163		95 163	1	95 165
Muut laajan tulokset erät								
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				802		802		802
Muuntoerot					616	616		616
Rahavirran suojaukset			8 807			8 807		8 807
Tilikauden laaja tulos			8 807	95 965	616	105 387	1	105 389
Tapahtumat omistajien kanssa								
Voitonjako				-32 902		-32 902		-32 902
Muut muutokset				140		140	-189	-49
Oma pääoma 31.12.2019	178 279	26 280	6 660	530 465	-4 784	736 900	19	736 919

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 €	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	178 279	0	0	378 927	-4 358	552 848	38 023	590 871
Tilikauden tulos				87 605		87 605	-4 355	83 250
Muut laajan tulokset erät								
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				308		308		308
Muuntoerot					-1 042	-1 042		-1 042
Rahavirran suojaukset			-2 147			-2 147		-2 147
Tilikauden laaja tulos			-2 147	87 913	-1 042	84 724	-4 355	80 369
Tapahtumat omistajien kanssa								
Voitonjako				-32 902		-32 902		-32 902
Muut muutokset*		26 280		33 326		59 606	-33 462	26 143
Oma pääoma 31.12.2018	178 279	26 280	-2 147	467 263	-5 400	664 275	206	664 481

* Muutos sijoitetun vapaan oman pääoman rahastossa liittyy Baltic Connector Oy:n osakkeiden siirtymiseen Suomen valtiolta Gasum-konserniin. Muu muutos emoyhtiön omistajille kuuluvan oman pääoman ja määräysvallattomien omistajien osuuden välillä koostuu pääosin omistussuuden kasvattamisesta Gasum AS:ssä (ent. Skangas AS) 100 prosenttiin, aiemmasta 70 prosentista. Yhtiöstä on ollut jo aiemmin määräysvalta. Lisätietoja kohdassa 5.1 Yrityshankinnat ja myynnit.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja		123 685	100 554
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	2.5	64 129	69 819
Rahoituserät -netto	2.8	17 708	23 614
Realisoitumattomat arvostusvoitot/-tappiot		-21 777	-2 378
Muut oikaisut		-829	2 087
Käyttöpääoman muutos		-10 177	33 979
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja		172 739	227 675
Maksetut korot, leasingkorot ja muut rahoituserät		-19 250	-17 113
Saadut rahoitustuotot		919	876
Maksetut verot		-44 926	-36 788
Rahoituserien ja verojen rahavirta		-63 256	-53 026
Liiketoiminnan nettorahavirta		109 483	174 649
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-124 138	-46 090
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-218	-1 898
Saadut investointiavustukset		56 341	20 605
Aineellisten hyödykkeiden myyntitulot		112	392
Yrityshankinnat- ja myynnit netto		-553	-3 568
Investointien nettorahavirta		-68 456	-30 559
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		408 000	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut*		-403 239	-38 735
Lyhytaikaisten lainojen nostot		20 000	0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-31 978	-53 158
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset		-8 701	-4 107
Maksetut osingot		-32 902	-32 902
Rahoituksen nettorahavirta		-48 821	-128 903
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa (31.12.)		17 850	2 662
Rahavarat tilikauden lopussa	3.8	10 057	17 850

* Sisältää mm. Gasum AS:n 30,0 %:n osto-option toteuttamisen vuonna 2018.

Raportointikauden ja vertailukauden rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvat että lopetetut toiminnot.

Lopetettuihin toimintoihin liittyvät rahavirrat on esitetty liitetiedossa 5.2 Lopetetut toiminnot.

Nettovelkojen täsmäytyslaskelma on esitetty kohdassa 4.1 Pääoman hallinta.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 Yleiset laadintaperiaatteet

1.1 Perustiedot

Gasum Oy on suomalainen osakeyhtiö ja Gasum-konsernin ("Gasum", "konserni" tai "yhtiö", jollei asiayhteydestä muuta johdu) emoyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröidyn toimipaikan osoite Revontulenpuisto 2 C, PL 21, 02100 Espoo.

Energiayhtiö Gasum on pohjoismainen kaasualan ja energiamaarkkinoiden asiantuntija, joka kumppaniensa kanssa rakentaa siltaa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa maalla ja merellä. Yhtiö edistää kiertotaloutta käsittelemällä jätteitä sekä tuottamalla biokaasua ja kierrätysravinteita Suomessa ja Ruotsissa. Yhtiö tarjoaa energiaa sähkön ja lämmöntuotantoon, teollisuudelle sekä maa- ja meriliikenteelle. Gasum on Pohjoismaiden johtava biokaasun tarjoaja. Yhtiöllä on kaasutankkausasemaverkosto, joka palvelee myös raskasta kalustoa. Gasum on myös nesteytetyn maakaasun (LNG) Pohjoismaiden markkinoiden johtava toimija. Yhtiö jatkaa LNG:n aseman ja infrastruktuurin vahvistamista ja toimittaa LNG:tä merenkulun, teollisuuden ja raskaan liikenteen tarpeeseen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Gasum tarjoaa myös energiamaarkkinoiden kattavimmat asiantuntijapalvelut ja ratkaisut.

Gasum Oy:n omistaa 100-prosenttisesti Suomen valtio sekä suoraan että Gasonia Oy:n kautta. Konsernitilinpäätöksen kopiot ovat saatavissa yhtiön pääkonttorista osoitteesta Revontulenpuisto 2 C, 02100 Espoo tai ladattavissa yhtiön verkkosivuilta www.gasum.com suomeksi ja englanniksi. Gasum-konsernin konsernitilinpäätös on ylin taso, johon Gasum Oy ja sen tytäryhtiöt yhdistellään.

Gasum Oy:n hallitus on kokouksessaan 11.2.2020 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

1.2. Laadimisperusta

Gasum Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2019 voimassa olevia standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu tilinpäätösstandardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostusperusta on alkuperäinen hankintameno, jollei toisin ole erikseen mainittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöksessä olevat luvut esitetään tuhansina euroina, jollei toisin ole erikseen mainittu.

Kaasun siirtoliiketoiminta eriytetään Gasum-konsernista omaksi erilliseksi yhtiökseen 1.1.2020. Jakautuva siirtoliike-

toimintaan liittyvä kokonaisuus konsernin luvuista esitetään lopetettuna toimintona tilinpäätöksessä 31.12.2019. Ellei toisin mainita, kaikki tässä raportissa esitetyt tuloslaskelmaan liittyvät luvut, mukaan lukien vuoden 2018 vastaavat ajankaksot, käsittävät vain jatkuvat toiminnot. Tase on raportoitu noudattaen IFRS 5 -standardia, ja vertailukausien luvut ennen osittaista jakautumista sisältävät myös jakautumisesta siirtyvät omaisuuserät ja velat, eikä vertailukauden tase siten heijasta jatkuvien toimintojen taloudellista asemaa.

1.3. Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Gasumilla on määräysvalta yrityksessä, jos se altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan ja päättyy, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryritykset yhdistellään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki arvostettuna hankintahetken käypiin arvoihin. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Jäljelle jäävä osuus vastikkeen ja hankitun omaisuuden erotuksesta on liikearvoa. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta esitetään erillään emoyhtiön omistajien osuudesta. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus määritetään hankintahetkellä määräysvallattomien omistajien suhteellisena osuutena hankittujen omaisuuserien nettoarvosta. Hankinnan jälkeen määräysvallattomien omistajien osuus on hankinnassa määritetty osuus lisätyn kyseisille omistajille kuuluvalla osuudella oman pääoman muutoksista.

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Yhteisyritys on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva

määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksyntää.

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yritysosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyhtiön tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyhtiöstä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta.

Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä liiketapahtumista aiheutuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta. Yhteis- ja osakkuusyhtiöiden noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Konserniin yhdisteltiin tilikaudella 2018 yhtiö, joka siirtyi Gasumiin vastikkeettomana sijoituksena. Yhtiö yhdisteltiin konserniin IFRS:n mukaisella menetelmällä (Predecessor value), jonka mukaisesti konserniin yhdistellään tasearvot IFRS-standardien mukaisin kirjanpitoarvoin. Yhtiö noudattaa jatkossa Predecessor value -menetelmää vastaaviin saman määräysvallan alaisiin transaktioihin.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Toimintavaluutan määrittäminen edellyttää johdolta jonkin verran harkintaa, usein taloudellisen ympäristön valuutta on kuitenkin melko selkeästi määritettävissä. Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyrityksen toimintaja esittämismvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiön oman pääoman muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot on kirjattu muihin laajan tuloslaskelman eriin. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Konsernissa on myös Norjassa ja Ruotsissa toimivia yhtiöitä, joiden toimintavaluutaksi on määritelty euro.

1.4. Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadinta-periaatteita kuin vuonna 2018, lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, joita konserni on soveltanut 1.1.2019 alkaen.

IFRS 16

IFRS 16 Vuokrasopimukset. Uusi standardi korvaa IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin. Standardi sisältää uudet säännökset koskien vuokrasopimusten käsittelyä. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralleottajia merkitsemään lähes kaikki vuokrasopimukset taseeseen vuokrasopimusvelaksi sekä siihen liittyväksi käyttöoikeusomaisuuseräksi. Standardi sisältää kaksi käytännön helpotusta taseeseen merkitsemisestä, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä sopimuksia, jotka koskevat arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä.

Gasum on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen käyttäen yksinkertaistettua menetelytapaa, jonka mukaisesti vertailukausia ei oikaistu. Gasum on päättänyt soveltaa edellä esitettyjä poikkeuksia lyhytaikaisiin sopimuksiin, joiden vuokrasopimus on 12 kuukautta tai vähemmän, sekä vähäarvoisiin hyödykkeisiin. Konsernilla on sekä määräaikaista että toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia. Määräaikaisten vuokrasopimusten vuokra-aika määräytyy ottamalla huomioon peruuttamattomissa oleva sopimusjakso sekä jaksot, jotka perustuvat todennäköiseen jatko- tai irtisanomisoptioiden käyttöön. Konsernin vuokrasopimuksista suuri osa on toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, joissa vuokra-aika määritetään operatiivisten tekijöiden perusteella. Vuokrasopimukset sisältävät maa-alueiden vuokrasopimuksia, toimitilavuokrasopimuksia, ajoneuvoleasingisopimuksia sekä muita vuokrattavana olevia koneita ja laitteita. IFRS 16 -standardin siirtymähetkellä maa-alueiden vuokrasopimusten kirjaaminen taseeseen aiheutti suurimman vaikutuksen.

IFRS 16 -standardin käyttöönotto on vaikuttanut konsernin lukuihin. Merkittävimmät vuokrasopimukset on konsernissa luokiteltu rahoitusleasingisopimuksiksi jo IAS 17:ta perusteella. IFRS 16:n käyttöönoton yhteydessä kirjattiin 56,8 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkoja vuokrasopimuksista, jotka oli aiemmin IAS 17:n Vuokrasopimukset mukaan luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Nämä velat määritettiin jäljellä olevien vuokrien nykyarvona, jota laskettaessa käytettiin diskonttauskorkona vuokralle ottajan lisäluoton korkoa 1.1.2019. Vastaavat käyttöoikeusomaisuuserät arvostettiin vuokrasopimusvelan määrään. Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet kasvoivat 56,8 miljoonaa euroa. Käyttöönotolla on ollut vaikutusta tuloslaskelman erien muodostumiseen. Käyttöoikeusomaisuuserien poistot sisältyvät poistoihin ja vuokrasopimusvelan korkokulut esitetään rahoituserissä. Rahavirtalaskelmaan vaikutti vain esitystavan muutos liiketoiminnan ja rahoituksen rahavirtaerien välillä. Aikaisemmat vuokratulot

esitetään liiketoiminnan rahavirran sijaan vuokrasopimuksen velan poistoina rahoituksen rahavirrassa.

Seuraavat uudet tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ovat tulleet voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla: tulkinta IFRIC 23 - Tuloverokäsittelyä koskeva epävarmuus, muutokset IFRS 9:ään - Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus, muutokset IAS 28:aan – Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä, Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2015-2017, muutokset IAS 19:ään – Järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tai veloitteen täyttämisen muutokset. Näillä 1.1.2019 voimaantulleilla tulkinnoina ja muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta Gasumin tilinpäätökseen.

MYÖHEMMIN VOIMAAN TULEVAT IFRS-STANDARDIT, TULKINNAT JA MUUTOKSET

Yhtiön arvion mukaan myöhemmin kuin 1.1.2019 alkaneella tilikaudella voimaan tulevilla IFRS-standardeilla, tulkinnoina ja muutoksilla ei uskota olevan merkittävää vaikutusta Gasumin tilinpäätökseen.

1.5. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Seuraavassa käsitellään keskeisimpiä arvioita ja oletuksia sekä harkinnanvaraisia eräiä.

ELÄKE-ETUDET

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita oletuksia käyttäen. Diskonttaus korko on yksi keskeisistä eläkkeistä aiheuttavista nettomenoista (tai -tuloista) määritettäessä käytettävistä oletuksista. Oletuksissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat nettoeläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

LIIKEARVO JA ARVONALENTUMISTESTAUS

Gasumin taseessa oli 31.12.2019 liikearvoa 117,7 miljoonaa euroa (2018: 117,4 miljoonaa euroa), liikearvo testataan vuosittain tai aina kun arvon alentumisesta on viitteitä. Liikearvon arvonalennustestauksessa käytetyt oletukset edellyttävät johdon harkintaa. Merkittävimmät harkinnanvaraiset oletukset liittyvät termiinalivuoden kasvuvauhtiin sekä käytettyyn diskonttokorkoon. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 3.1 Aineettomat hyödykkeet.

Konsernin merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja sellaisten aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajoittamaton taloudellinen pitoaika (ml. Liikearvo), kirjanpitoarvoja testataan arvonalentumisen varalta aina kun on viitteitä arvon alentumisesta, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Sellaiset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut.

Arvioiden luonne riippuu siitä mihin liiketoimintaan testattavat omaisuuserät liittyvät. Kaasun myyntiliiketoiminnan merkittävimmät arviot liittyvät tuleviin kassavirtoihin ja diskonttauskorkoon.

VEROT

Konserniyhtiöt ovat tuloverotuksen kohteena Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Verotuksellisten tappioiden hyödyntäminen vaatii johdolta harkintaa ja vaikuttaa siihen, mihin määrään asti laskennallisia verosaamisia näistä kirjataan. Konsernin taseeseen 31.12.2019 sisältyy vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista 15,1 miljoonaa euroa (2018: 16,4 miljoonaa euroa). Lisätietoa veroista esitetään liitetiedoissa kohdissa 2.9 Tuloverot sekä 3.9 Laskennalliset verot.

Konsernilla on Norjassa sijaitsevan LNG:n nesteytyslaitoksen maksettuihin energiankulutusveroihin liittyvä 6,8 miljoonan euron suuruisen saaminen taseessa. Gasumilla on veroluokituksen liittyvä näkemusero paikallisten viranomaisten kanssa. Veroluokituksen näkemuserosta on aloitettu oikeusprosessi, josta lisätietoja kohdassa 5.6 Oikeudenkäynnit ja vaatteet. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa 3.4 Myyntisäämiset ja muut saamiset.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

2.1. Liikevaihto

Laadintaperiaatteet

Tuloutusperiaatteet

Myyntituotot kirjataan perustuen IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardiin. Liikevaihtona esitetään myyntituotot asiakassopimuksista oikaistuna alennuksilla ja välillisillä veroilla. Yhtiö käyttää IFRS 15 -standardin mukaista viisivaiheista tuloutusmallia, kun se määrittelee myyntituottojen tuloutuksen. Suoritevelvoitteet tunnistetaan sopimuksittain ja myyntituotot kirjataan, kun tavaroiden tai palveluiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tuotot siis kirjataan pääsääntöisesti kaasun luovutushetkellä toimitusehtojen mukaisesti. Alempana on kuvattu tarkemmin eri suoritevelvoitteiden tuloutusta. Alennukset sisällytetään myyntihintaan ja mahdolliset muuttuvat vastikkeet määritetään tuloutusajankohdan mukaisesti. Kaasun myynnissä tyypillistä on sitoa muuttuva vastike erilaisiin indekseihin, jolloin muuttuva vastike määrittyvä kulloinkin voimassa olevien indeksien perusteella ja on siten tiedossa tuloutushetkellä.

Yhtiöllä ei ole asiakassopimuksissaan merkittäviä rahoituskomponentteja tai palautusoikeuksia. Yhtiöllä ei myöskään ole tavanomaisesta poikkeavia maksuehtoja.

Maakaasun myynti

Maakaasu toimitetaan siirtoverkon kautta ja laskutetaan asiakailta kuukausittain todellisen kulutuksen mukaisesti. Tuloutus tapahtuu perustuen mittauslaitteistojen osoittamiin toimitusmääriin ja kunakin hetkenä voimassa oleviin tariffeihin (Maakaasun hinnoittelujärjestelmä).

Myyntituotot kirjataan kuukausittain perustuen toteutuneisiin laskutettaviin yksikkömääriin. Vaihtuvaan vastikkeeseen liittyvä epävarmuus selvitetään joka kuukausi. Kuukausittainen liikevaihto kirjataan perustuen hintaindeksiin ja volyymin, palveluiden tai toimitettujen yksiköiden määrään.

Nesteytetyn maakaasun (LNG) myynti

Nesteytetty maakaasu (LNG) laskutetaan asiakailta toimituksien mukaisesti ja tuotot kirjataan luovutushetken perusteella. Luovutushetki vaihtelee asiakaskohtaisesti yleisten toimitusehtojen perusteella sopimuksittain. LNG:n myynti saattaa kaasun lisäksi sisältää muita suoritevelvoitteita, mm. terminaali- ja kuljetuspalveluja. Terminaalipalvelut tuloutetaan ajan kuluessa ja kuljetuspalvelut tuloutetaan kun palvelu on suoritettu.

Gasumilla on määräysvalta nesteytettyyn maakaasuun luovutushetkeen asti. LNG:n myyntituotot kirjataan, kun määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Nesteytetyn maakaasun myyntisopimusmallit sisältävät useita kiinteitä ja muuttuvia vastikkeita ja hintamalleja. Laskutushetkellä hinnoittelu on kuitenkin kiinteä, sillä vastikkeisiin liittyvät epävarmuudet selvitetään joka kuukausi esimerkiksi päivitettyjen indeksien perusteella.

Mikäli sopimuksessa on Take-or-pay -lauseke, sopimusten myyntituottoja ei kirjata ennen kuin asiakas toteuttaa jäljellä olevat oikeutensa toimittamattomien määrien osalta. Myyntituotot kirjataan kuitenkin siinä vaiheessa, kun käy erittäin epätodennäköiseksi, että asiakas käyttää jäljellä olevat oikeutensa.

Biokaasun myynti

Biokaasua toimitetaan sekä laitoksilta suoraan asiakkaille että siirtoverkon kautta, ja laskutetaan asiakkailta toteutuneen kulutuksen perusteella kuukausittain. Biokaasun myynti tuloutetaan mittarointijärjestelmien ilmoittamien toimitusmäärien perusteella. Transaktiohintaa on kiinteä kuukausilaskutuksen hetkellä, kun muuttuvat vastikkeet määrittyvät indeksien perusteella. Biokaasua voidaan toimittaa myös sertifikaattina, jolloin laskutus perustuu kappalemääriin.

Jätteenkäsittely

Jätteenkäsittelypalvelun hinta sisältää muuttuvia vastikkeita, joita ovat esimerkiksi kuivan aineksen osuus jätteestä sekä vuosittaiset kannustimet. Hinta on kuukausittaisen laskutuksen hetkellä kuitenkin kiinteä. Vuosittaisten kannustimien vaikutus myyntituotoihin varmistuu vuoden kuluessa. Kannustimien vaikutusta ei ole ennakoitu myyntituottojen tuloutuksessa, vaikutukset ovat epäolennaisen pieniä.

Jätteenkäsittelypalveluissa asiakas vastaanottaa ja kuluttaa samanaikaisesti Gasumin tarjoaman palvelun hyötyjä. Jätteenkäsittelypalvelua tuloutetaan ajan kuluessa ja koska ajoitus ero ei ole merkittävä, myyntituotot kirjataan jätteen vastaanottohetkellä.

Energiamarkkinapalvelut

Energiamarkkinapalvelut kattavat sähkömarkkinoiden salkunhallinta- ja meklarointipalvelut, markkina-analyysit, tasehallintapalvelut fyysisen sähkön tukkumarkkinoilla, valvomopalvelut sähkötaseeseen riskien hallintaan, kysyntäjousto -palvelut sähkön kulutuksen optimointi, energiamarkkinoiden ohjelmistoratkaisut, sähkön alkuperätakuut sekä päästökaupan asiantuntijapalvelut.

Asiakas voi valita, mitkä palvelut se edellä mainituista ostaa, joten ne käsitellään erillisinä suoritevelvoitteina. Koska Gasumilla on määräysvalta suoritevelvoitteisiin niiden luovuttamiseen saakka, se toimii IFRS 15 -standardin mukaisesti päämiehenä ja tulouttaa suoritevelvoitteet bruttoperiaatteella.

Osallistumis- ja liittymismaksut

Siirtoverkkoon liittyessä Gasumin asiakkaat maksavat osallistumis- ja liittymismaksuja. Osallistumismaksut tuloutetaan kokemusperäisesti arvioidun asiakassuhteen keston aikana. Liittymismaksut tuloutetaan heti kun Gasumilla on kohtuullinen varmuus siitä, että niihin liittyvä taloudellinen hyöty koituu Gasumin hyväksi.

Myyntituottoihin liittyvät myyntisaamiset on esitetty liitetiedossa 3.4 Myyntisaamiset ja muut saamiset. Sopimuksiin perustuvat velat on esitetty liitetiedossa 3.6 Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

1 000 €

Liikevaihto liiketoiminnoittain

	2019	2018
Maakaasu ja LNG	760 206	871 068
Portfolio Management ja Trading	112 873	44 992
Biokaasu	42 751	43 197
Liikenne	9 458	4 792
Muut	534	3 810
Yhteensä	925 823	967 860

1 000 €

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma

	2019	2018
Suomi	739 567	722 480
Muut maat	186 256	245 379
Yhteensä	925 823	967 860

2.2. Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaatteet

Saadut vakuutuskorvaukset

Saadut vakuutuskorvaukset kirjataan silloin kun on riittävä varmuus siitä, että korvaus saadaan. Vakuutuskorvaukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin vastaavat kulut syntyvät.

Julkiset avustukset

Saadut valtion avustukset kirjataan käypään arvoon, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja että konserni tulee noudattamaan kaikkia avustukseen liittyviä ehtoja. Kuluihin liitty-

vät julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin saatuun avustukseen kohdistuvat kulut syntyvät. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenosta ja kirjataan tuloslaskelmaan vähentämään kyseisen omaisuuserän poistoja. Keskeneräisiin investointeihin liittyvät investointiavustukset (joita ei ole vielä saatu) kirjataan siltä osin kun on kohtuullisen varmaa, että tuet saadaan ja vastaavat kustannukset ovat kertyneet. Avustukset kirjataan lyhyt- tai pitkäaikaisiksi saamisiksi sekä keskeneräisen investoinnin vähennykseksi.

1 000 €

Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	2018
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	201	415
Johdannaissopimusten voitot	53 805	4 861
Muut tuotot	8 912	7 117
Yhteensä	62 919	12 393

Muut tuotot sisältävät Ruotsin biokaasulaitosten tuotantotukia sekä saatuja vakuutuskorvauksia.

2.3. Materiaalit ja palvelut

1 000 €

Materiaalit ja palvelut	2019	2018
Materiaalit ja tarvikkeet	-789 256	-831 575
Ulkopuoliset palvelut	-15 920	-14 085
Yhteensä	-805 176	-845 660

2.4. Henkilöstö

1 000 €

Henkilöstökulut	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-27 440	-26 902
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	-3 722	-4 342
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	-192	-381
Lakisääteiset henkilösivukulut	-2 783	-2 652
Yhteensä	-34 137	-34 278

1 000 €

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	2019	2018
Toimitusjohtaja	561	582
Hallituksen jäsenet	225	220
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet yhteensä	786	802

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Henkilöstö keskimäärin	2019	2018
Toimihenkilöitä	285	308
Työntekijöitä	63	115
Henkilöstön määrä keskimäärin	348	423

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

Henkilöstö kauden lopussa	2019	2018
Toimihenkilöitä	281	299
Työntekijöitä	63	109
Henkilöstön määrä kauden lopussa	344	408

2.5. Poistot ja arvonalentumiset

Laadintaperiaatteet

Poistot ja arvonalentumiset

Hyödykkeistä tehdään tasapoistoja arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Omistetuista maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Konserni on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen käyttäen yksinkertaistettua menetelytapaa, jonka mukaisesti vertailutietoja ei ole oikaistu. Käyttöoikeusomaisuuserien poistot sisältyvät tuloslaskelman käyttöomaisuuden poistoihin. IFRS 16 -standardin mukaisista taseeseen merkityistä maa-alueisiin liittyvistä käyttöomaisuusoikeuseristä tehdään tasapoistoja määriteltyjen vuokrakausien perusteella. Vuokrasopimukset on esitetty liitetiedossa 3.2 Aineelliset hyödykkeet.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta
- Kaasun jakeluun liittyvät putkistot 40–65 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät putkistot 25 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

1 000 €

Poistot ja arvonalentumiset	2019	2018
Poistot maa-alueista	-2 427	0
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	-13 553	-8 717
Poistot koneista ja laitteista	-21 867	-21 543
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	-980	-3 156
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-38 828	-33 417
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-6 213	-6 001
Arvonalentumiset*	-1 061	-10 485
Yhteensä	-46 101	-49 903

* Arvonalentumiset tilikaudella 2018 koostuvat pääosin Porvoossa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksen alaskirjauksesta.

2.6. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €

Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
Vuokrat	-1 048	-5 713
Kunnossapitokulut	-9 208	-5 701
Palveluostot	-16 702	-13 175
Johdannaissopimusten tappiot	-22 521	-2 944
Muut	-4 159	0
Yhteensä	-53 638	-27 534

Erä Muut sisältää tavanomaisia liiketoiminnan muita kuluja.

2.7. Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
Lakisääteinen tilintarkastus	-337	-264
Tilintarkastajien lausunnot	-76	-20
Veropalvelut	-272	-104
Muut palvelut	-237	-18
Yhteensä	-922	-406

2.8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €

Rahoitustuotot	2019	2018
Valuuttakurssivoitot	11 547	3 157
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	1 266	210
Muut rahoitustuotot	444	711
Yhteensä	13 257	4 078

1 000 €

Rahoituskulut	2019	2018
Rahoituslainojen korkokulut	-2 188	-2 619
Valuuttakurssitappiot	-9 153	-6 810
Rahoitusleasingkorot	-11 585	-10 507
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	-4 342	-2 630
Muut rahoituskulut	-1 759	-5 169
Yhteensä	-29 027	-27 735
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-15 770	-23 657

2.9. Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan

kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassa olevan verokannan mukaan.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa poistoeroista, varauksista, etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä sekä vahvistetuista tappioista.

1 000 €

Verot	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-5 706	-7 426
Edellisten tilikausien verot	33	-111
Laskennallisten verojen muutos	-4 196	10 813
Yhteensä	-9 869	3 276

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot suomalaisen yhteisöverokannan mukaan laskettuun tuloveroon on esitetty seuraavassa taulukossa.

1 000 €

Verot	2019	2018
Voitto ennen veroja	35 123	-635
Suomen yhteisöverokannan mukainen tulovero	-7 025	127
Ulkomaisten tytäryritysten eriävien verokantojen vaikutus	-601	-225
Verovapaat tuotot	505	20
Vähennyskeltottomat kulut	-423	-236
Aiemmin kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	235	4 882
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-1 275	-1 680
Verot edellisiltä tilikausilta	33	-111
Verokannan muutoksen vaikutus (Norja)	0	1 038
Pysyvät erot	667	202
Toiminnallisen valuutan aiheuttamat erot veropohjassa	251	-156
Muut erät	-2 238	-584
Yhteensä	-9 869	3 276

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvien verojen vaikutukset on esitetty alla:

1 000 € Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	2019			2018		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	938	-188	750	352	-70	282
Rahavirran suojaukset	11 014	-2 207	8 807	-2 684	537	-2 147
Muut laajan tuloksen erät	11 952	-2 395	9 557	-2 332	466	-1 865

3 Sidottu pääoma

3.1. Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa lisenssejä sekä asiakassuhteille kohdistettua arvoa liiketoimintojen yhdistämisestä. Muut pitkävaikutteiset menot sisältävät muun muassa maanomistajille suoritettuja haittakorvauksia liittyen pysyvän käyttöoikeuden lunastamiseen maakaasuputken pitämistä varten, ja maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista maankäytölle.

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Hyödykkeet poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan aikana. Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maanomistajille suoritettavat haittakorvaukset käsitellään tilinpäätöksessä aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Niistä ei tehdä poistoja ja ne ovat arvonalentumistestauksen kohteena vuosittain.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta

Arvonalentumiset

Sellaiset aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvon on alentunut. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Muusta omaisuuserästä kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄYTYSTAUUKKO

1 000 €

2019	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	117 405	113 765	35 740	266 910
Lisäykset	0	91	127	218
Vähennykset	0	0	-6 937	-6 937
Siirrot ryhmien välillä	0	-37	2 921	2 884
Oikaisut	0	-14	10	-4
Lopetettujen toimintojen hankintameno	0	-90	-25 815	-25 905
Kurssierot	307	-34	0	273
Hankintameno 31.12.	117 712	113 680	6 047	237 439
Kertyneet poistot 1.1.	0	20 937	19 702	40 639
Jatkuvien toimintojen poistot	0	5 275	938	6 213
Lopetettujen toimintojen poistot	0	0	479	479
Lopetettujen toimintojen kertyneet poistot	0	-37	-12 031	-12 068
Arvonalentumiset	0	3	601	605
Vähennykset	0	0	-6 937	-6 937
Siirrot ryhmien välillä	0	-7	0	-7
Kurssierot	0	3	0	3
Kertyneet poistot 31.12.	0	26 175	2 752	28 928
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	117 405	92 828	16 038	226 271
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	117 712	87 505	3 295	208 510

1 000 €

2018	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	115 119	103 789	32 901	251 809
Lisäykset	0	6	1 881	1 887
Vähennykset	0	-10	-1 669	-1 679
Hankitut liiketoiminnot	2 479	10 019	1 116	13 614
Siirrot ryhmien välillä	0	51	1 511	1 562
Kurssierot	-193	-90	0	-283
Hankintameno 31.12.	117 405	113 765	35 740	266 910
Kertyneet poistot 1.1.	0	16 148	18 871	35 019
Jatkuvien toimintojen poistot	0	4 738	1 262	6 001
Lopetettujen toimintojen poistot	0	30	986	1 016
Arvonalentumiset	0	0	281	281
Vähennykset	0	-10	-1 669	-1 678
Siirrot ryhmien välillä	0	30	-30	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	20 937	19 702	40 639
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	115 119	87 641	14 029	216 790
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	117 405	92 828	16 038	226 271

LIIKEARVO

Laadintaperiaatteet

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvoksi kirjataan määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryhtiön yksilöitävissä olevien nettovarojen käyvästä arvosta hankintahetkellä. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisten varalta sekä aina

kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Arvonalentumisten testaamista varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta mahdollisesti kirjattuja arvonalentumisia ei palauteta.

LIIKEARVON KOHDISTAMINEN

Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät liikearvot on kohdistettu Gasum-konsernissa rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), joiden odotetaan hyötyvän liikearvoa aiheuttaneesta liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat Gasumissa LNG-liiketoiminta, joka on osa Maakaasu ja LNG -liiketoimintayksikköä sekä Energiamarkkinapalvelut-liiketoiminta, joka on osa Portfolio Management ja Trading -liiketoimintayksikköä. Liikearvoa arvioidaan näillä tasoilla sisäisessä johdon raportoinnissa.

1 000 €

Liikearvo	2019	2018
CGU: LNG-liiketoiminta	115 233	114 926
CGU: Energiamarkkinapalvelut-liiketoiminta	2 479	2 479
Yhteensä	117 712	117 405

LIIKEARVON TÄSMÄYTYSLASKELMA

1 000 €

Liikearvon täsmäytyslaskelma	2019	2018
Tasearvo kauden alussa	117 405	115 119
Lisäykset	-	2 479
Kurssierot	307	-193
Tasearvo kauden lopussa	117 712	117 405

ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

Kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat johdon arvioihin tulevaisuuden rahavirroista, rahavirtaa kerryttävien yksiköiden (CGU) tasolla, ja niistä laadittuihin kassavirtaennusteisiin. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin (omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa). Laskelman ennustejakso on viisi vuotta, joista viimeisen avulla on määritetty terminaaliarvo. Ennustejakson jälkeisten rahavirtojen arvioitu pitkän aikavälin kasvuvauhti vaihtelee 1–2 %:n välillä, joiden konsernissa arvioidaan olevan soveltuvat kasvavaan energia-alan liiketoimintaan Pohjoismaissa. Ennustetut liiketoimintavolyymit perustuvat nykyiseen rakenteeseen, jo aloitetut investoinnit mukaan lukien.

Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of

Capital), joka heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä toimialaan liittyvistä riskeistä. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt parametrit (riskiton korko, riskikerroin, riskipreemio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien energia-alan yritysten vastaaviin tekijöihin sekä vuoden 2019 lopussa vallineisiin markkinaolosuhteisiin. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja LNG-liiketoiminnan osalta on 6,66 % (2018: 7,01 %) ja Energiamarkkinapalvelut-liiketoiminnan osalta 7,12 %.

Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta. Tilikausien 2019 ja 2018 aikana liikearvoon ei ole kohdistunut arvonalennuksia.

HERKKYYSANALYYSI

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysejä keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron, käyttökatteen kehityksen sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron kahden prosenttiyksikön muutos, käyttökatteen arviointua heikompi kehitys sekä ennustejakson jälkeisen kasvun lasku kahdella prosenttiyksiköllä. Herkkyyssanalyyseiden perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalentumistappioille on hyvin pieni. Minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos erikseen tarkasteltuna ei johtaisi tilanteeseen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi kirjanpitoarvon ja johtaisi arvonalentumisen kirjaamiseen.

3.2. Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa LNG-jakeluterminaaleista ja nesteytyslaitoksesta, biokaasun tuotantolaitoksista, kaasun jakeluun liittyvistä putkistoista sekä muista koneista ja kalustosta. Aineellinen käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä.

Hankintamenoon sisällytetään aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta, rakentamisesta ja valmistamisesta välittömästi aiheutuneet menot sekä niistä johtuvat aktivoidut vieraan pääoman kustannukset. Lisäksi aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää arvioidut menot hyödykkeen purkamisesta, siirtämisestä ja alkuperäiseen tilaan palauttamisesta. Itse valmistetun omaisuuserän hankintameno sisältää materiaalienot, henkilöstökustannusten välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta.

Myöhemmin syntyvät menot, jotka johtuvat hyödykkeeseen tehtävistä lisäyksistä, sen osan korvaamisesta uudella tai hyödykkeen ylläpidosta, sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Huoltomenot eli korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne toteutuvat. Saadut avustukset kirjataan hankintameno vähennykseksi sitten kun niiden ehtojen täyttäminen ja niiden saaminen on kohtuullisen varmaa.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Omistetuista maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Kaasun jakeluun liittyvät putkistot 40–65 vuotta*
- Terminaaleihin liittyvät putkistot 25 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

* Ei sovellu aineellisen käyttöomaisuushyödykkeenä käsiteltävään minimikaasun arvoon, josta kirjataan poisto ainoastaan silloin kun sen arvioitu jäännösarvo on matalampi kuin hankintameno tai raportointihetken tasearvo. Minimikaasu tarkoittaa sellaista kaasun minimimäärää siirtoverkossa, joka on välttämätön kaasunsiirron häiriöttömälle toiminnalle.

Omaisuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi.

Arvonalentumiset

Sellaiset aineelliset hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvon on alentunut. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineelliset hyödykkeet sekä keskeneräiset aineelliset hyödykkeet. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Muusta omaisuuserästä kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.

AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄTYSTAUUKKO

1 000 €

2019	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 837	958 055	490 726	44 667	68 019	1 565 304
Lisäykset	55 508	10 567	6 881	740	67 640	141 336
Vähennykset	-3 176	-5 434	-2 806	-5	0	-11 421
Siirrot ryhmien välillä	0	59 053	-30 998	48	-31 024	-2 921
Oikaisut	0	-10 135	19 628	200	-101	9 592
Lopetettujen toimintojen hankintameno	-3 170	-640 903	-107 464	-9 515	-33 540	-794 592
Kurssierot	268	542	211	61	-91	991
Hankintameno 31.12.	53 267	371 746	376 177	36 196	70 903	908 289
Kertyneet poistot 1.1.	0	382 180	153 174	9 414	7 500	552 267
Jatkuvien toimintojen poistot	2 427	12 733	21 867	978	0	38 005
Lopetettujen toimintojen poistot	64	14 597	2 630	258	0	17 549
Arvon alentumiset	0	236	0	0	220	456
Lopetettujen toimintojen kertyneet poistot	0	-309 040	-89 134	-4 162	0	-402 336
Vähennysten kertyneet poistot	0	-2 992	-1 810	0	0	-4 802
Siirrot ryhmien välillä	0	12 864	-12 857	0	0	7
Oikaisut	0	4 866	5 227	356	0	10 449
Kurssierot	-28	-114	-153	-4	0	-299
Kertyneet poistot 31.12.	2 463	115 329	78 944	6 840	7 720	211 295
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	3 837	575 875	337 552	35 254	60 519	1 013 036
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	50 805	256 417	297 233	29 356	63 183	696 994

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät. Tarkempi erittely IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutuksista käyttöomaisuuteen on esitetty seuraavassa kappaleessa Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle ottajana.

1 000 €

2018	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 285	950 709	440 251	42 444	20 356	1 459 046
Lisäykset*	233	1 201	70 625	942	43 796	116 797
Vähennykset	-79	-7 805	-11 104	-513	-1 105	-20 606
Hankitut liiketoiminnot	0	0	0	0	19 454	19 454
Siirrot ryhmien välillä	0	16 820	-6 729	1 871	-13 525	-1 562
Oikaisut	-1 561	-1 787	0	0	-949	-4 297
Kurssierot	-41	-1 083	-2 317	-77	-10	-3 528
Hankintameno 31.12.	3 837	958 055	490 726	44 667	68 019	1 565 304
Kertyneet poistot 1.1.	0	360 053	135 322	6 577	7 311	509 263
Jatkuvien toimintojen poistot	0	8 717	21 543	3 156	0	33 417
Lopetettujen toimintojen poistot	0	14 587	2 817	232	0	17 637
Arvon alentumiset	0	6 768	4 510	0	189	11 467
Vähennysten kertyneet poistot	0	-7 699	-11 016	-513	0	-19 228
Siirrot ryhmien välillä	0	-163	163	0	0	0
Kurssierot		-84	-166	-38	0	-288
Kertyneet poistot 31.12.	0	382 180	153 174	9 414	7 500	552 268
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	5 285	590 656	304 929	35 868	13 045	949 783
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	3 837	575 875	337 552	35 254	60 519	1 013 036

* Suurin yksittäinen lisäys aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin on rahoitusleasingjärjestelyllä hankittu Coral EnergICE -alus. Kyseisen järjestelyn rahavirtavaikutus on esitetty rahavirtalaskelmassa erissä Maksetut korot, leasingkorot ja muut rahoituserät sekä Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset.

Laadintaperiaatteet

Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle ottajana

Konserni on ottanut 1.1.2019 käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttäen yksinkertaistettua menetelmää vertailutietoja oikaisematta. Standardin mukaisesti konserni kirjaa lähes kaikista vuokrasopimuksiksi luokiteltavista sopimuksista taseeseen omaisuuserän käyttöoikeuteen perustuvan saamisen ja vuokranmaksuvelvollisuuden perustuvan vastaavan velan arvostamalla tulevat vuokramaksut nykyarvoon. Vuokranmaksuvelka on diskontattu käyttäen konsernin lisäluoton korkoa. Vuokrasopimuksiksi luokitellaan sopimukset, jotka antavat konsernille oikeuden vuokrattuun yksilöityyn omaisuuserään tietyllä ajanjaksolla vastiketta vastaan, palvelusopimuksia ei luokitella vuokrasopimuksiksi. Vuokrasopimussaamisista kirjataan tasapoistoja jäljellä olevalle sopimuskaudelle, joka siirtää osan liiketoiminnan muihin kuluihin kirjatusta vuokratulusta poistoihin ja koron osuuden rahoituskuluihin. Konsernin vuokrasopimukset ovat sekä määräaikaista että toistaiseksi voimassaolevia. Johdon harkintaa käytetään määriteltäessä sopimuksen todellista voimassaoloa ottaen huomioon mahdolliset sopimussakot, taloudelliset kannustimet ja jatko-optiot.

Konserni soveltaa standardin sisältämiä helpotuksia koskien lyhytaikaisia alle 12 kuukauden sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä kuten IT-laitteita, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin kuluihin. Merkittävimmät vuokrasopimukset on konsernissa luokiteltu rahoitusleasingisopimuksiksi jo IAS 17:ta perusteella. IFRS 16 -standardin käyttöönoton yhteydessä

kirjattiin 56,8 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkaa vuokrasopimuksista, jotka oli aiemmin IAS 17:n Vuokrasopimukset mukaan luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Nämä velat määritettiin jäljellä olevien vuokrien nykyarvona, jota laskettaessa käytettiin diskonttaus korkona vuokralle ottajan lisäluoton korkoa 1.1.2019. Vastaavat käyttöoikeusomaisuuserät arvostettiin vuokrasopimusvelan määrään. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kasvoivat käyttöönotossa 56,8 miljoonaa euroa.

Taseeseen merkityt vuokrasopimukset koostuvat LNG-kuljetukseen käytetyistä laivoista ja trailereista, maa-alueista, toimitiloista, ajoneuvoleasingisopimuksista sekä muista vuokrattavana olevista koneista ja laitteista. IFRS 16 -standardin siirtymähetkellä maa-alueiden vuokrasopimusten kirjaaminen taseeseen aiheutti suurimman vaikutuksen. Konsernin LNG-kuljetuksiin tarkoitetut laivat on luokiteltu rahoitusleasingisopimuksiksi, jos vuokra-aika kattaa valtaosan laivan taloudellisesta vaikutusajasta. Rahoitusleasingisopimuksiksi luokitellut laivat vuokrataan tyypillisesti 20–25 vuodeksi. Muiden käyttöoikeusomaisuuserien vuokra-ajat ovat tyypillisesti seuraavat: toimistolaitteet 3–5 vuotta, toimitilat 3–5 vuotta, ajoneuvot 3–15 vuotta, maa-alueet 10–20 vuotta. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokranantajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina ja ne kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

IFRS 16 KÄYTTÖNOTON VAIKUTUKSET VUOKRASOPIMUSVELKoihin

1 000 €	2019
Rahoitusleasingvelka 31.12.2018	145 646
Operatiiviset vuokravastuut 31.12.2018	47 689
Rahoitusleasingvelkojen lisäys	9 222
Sovelletut helpotukset	-112
Lyhytaikaiset vuokrasopimukset	-81
Vähäarvoiset omaisuuserät	-12
Palvelusopimukset	-19
Vuokrasopimusvelka yhteensä 1.1.2019	202 445
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka	192 971
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka	9 474

VUOKRASOPIMUSVELAT

1 000 €	2019	2018
Vuokrasopimusvelka pitkäaikainen	186 005	141 219
Vuokrasopimusvelka lyhytaikainen	8 216	4 427
Yhteensä	194 222	145 646

IFRS 16 KÄYTTÖNOTON VAIKUTUKSET AINEELLISIIN HYÖDYKKEISIIN

1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Käyttöoikeusomaisuuserä 1.1.2019	48 863	5 184	2 035	717	56 799
Lisäykset	6 214	814	911	13	7 952
Vähennykset	-3 176	-2 322	-919	-5	-6 422
Poistot	-2 491	-1 090	-708	-36	-4 326
Kurssierot	321	-4	65	0	383
Lopetetut toiminnot	-938	0	-62	-674	-1 674
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	48 793	2 582	1 321	15	52 712

3.3. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista

Laadintaperiaatteet

Yhteis- ja osakkuusyhtykset

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yritysosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Yhteis- ja

osakkuusyhtykset noudattavat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyhtykseen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyhtyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta.

Yhteis- ja osakkuusyhtykset
31.12.2019

	Rekisteröintimaa	Omistusosuus %	Arvostusmenetelmä	
Manga LNG Oy	Suomi	25,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys
Hirtshals LNG A/S	Tanska	50,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys
Vadsbo Biogas AB	Ruotsi	50,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys

1 000 €

Osuudet yhteisyrityksissä

	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	10 530	10 510
Osuus kauden tuloksesta	1 203	143
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-83	-136
Kurssierot	2	14
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 652	10 530

YHTEISYRITYSTEN TALOUDELLINEN YHTEENVETO

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Voitto/ Tappio	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2019							
Manga LNG Oy*	87 633	57 276	27 039	24 472	47 036	0	25 %
Hirtshals LNG A/S	2 143	0	3	7	0	111	50 %
Vadsbo Biogas AB	3 106	1 672	1 028	787	1 496	585	50 %
Yhteensä	92 882	58 948	28 070	25 267	48 532	696	

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Voitto/ Tappio	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2018							
Manga LNG Oy*	87 953	72 700	27 460	13 645	17 163	172	25 %
Hirtshals LNG A/S	2 279	0	66	4	0	132	50 %
Green LNG A/S**	-	-	-	-	-	-	33 %
Vadsbo Biogas AB	3 164	1 703	1 047	802	1 182	2	50 %
Yhteensä	93 396	74 403	28 573	14 451	18 345	306	

* Manga LNG Oy yhdessä tytäryhtiönsä kanssa muodostaa konsernin. Esitetyt luvut ovat konsernin lukuja.

** GreenLNG A/S tilinpäätöstietoja ei Gasum Oy:n konsernitilinpäätöstä 31.12.2018 laadittaessa ollut vielä saatavilla. Tällä ei ollut olennaista vaikutusta Gasum Oy:n konsernitilinpäätökseen 31.12.2018.

3.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavanomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määräisenä ja arvonalentuminen kirjataan, kun on objektiivista näyttöä siitä, että arvonalentumistappio on syntynyt.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvot vastaavat niiden käypiä arvoja. Saamisiin liittyvä luottoriski on enimmäkseen niiden kirjanpitoarvo. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumissa vähäisiä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

1 000 €

Myyntisaamiset ja muut saamiset	2019	2018
Myyntisaamiset	135 978	173 784
Siirtosaamiset	10 011	7 214
Investointituet	0	30 748
Muut saamiset	7 144	11 405
Yhteensä	153 133	223 152

Muihin saamisiin sisältyy 6,8 miljoonan euron saaminen liittyen Norjassa sijaitsevan LNG:n tuotantolaitoksen maksettuihin energiankulutusveroihin. Paikallinen tilastoviranomainen määrittelee yhtiön toimialaluokituksen ja verottaja veron suuruuden tämän luokituksen perusteella. Tuotantolaitoksen luokitus on muutettu takautuvasti vuodesta 2014 alkaen, jolloin se on nostanut myös tuotantolaitokselle määrättyä veroa. Asian käsittely on kesken, ja yhtiön näkemys on, että uusi luokittelu ei ole asianmukainen ja se johtaa liian korkeiden verojen maksuun vertailuryhmässään. Näin ollen muutetun ja yhtiön näkemyksen perusteella oikean luokituksen mukaisten verojen erosta on kirjattu saaminen tilinpäätökseen.

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen:

1 000 €

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen	2019	2018
Erääntymättömät	133 602	159 562
Erääntyneet		
Alle 3 kuukautta sitten erääntyneet	2 340	14 178
Yli 3 kuukautta sitten erääntyneet	36	44
Yhteensä	135 978	173 784

3.5. Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua

myyntihintaa, josta on vähennetty muuttuvat myyntikulut. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä (first in, first out) ja se sisältää kaikki ne menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta tarkasteluhetken sijaintipaikkaan ja tilaan.

1 000 €

Vaihto-omaisuus	2019	2018
Tuotevarastot	17 542	18 997
Muu vaihto-omaisuus	6 700	1 580
Ennakkomaksut	14 961	3 610
Yhteensä	39 203	24 186

Gasum on solminut pitkäaikaisen kaasun hankintasopimuksen, jossa toimitettavan maakaasun sopimusvolyymien lisäksi on määritelty vuosittainen toimitettavan maakaasun vähimmäisvolyyymi. Mikäli yhtiö ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyyymiä, maksaa yhtiö erotuksen osalta ennakkomaksun, joka oikeuttaa yhtiön saamaan sopimuksen mukaisesta vuositoimitusmäärästä jääneen kaasun myöhemmin vuosina. Vaihto-omaisuuteen sisältyy sopimuksen perusteella maksettuja ennakkomaksuja 15 miljoonaa euroa (2018: 3,6 milj. euroa).

3.6. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €

Lyhytaikaiset velat ulkopuolisille	2019	2018
Ostovelat	75 851	69 598
Sopimuksiin perustuvat velat	0	5 022
Osallistumismaksujen tuloutusvelka	217	1 151
Muut velat	35 289	50 460
Siirtovelat	38 037	44 856
Pankkitililimiitti	4 484	0
Vuokrasopimusvelat – lyhytaikainen osuus	8 216	4 427
Yhteensä	162 094	175 514

Osallistumismaksujen tuloutusvelka liittyy maksuihin, joita asiakkaat maksavat verkkoon liittyessä, ja jotka tuloutetaan asiakassuhteen keskimääräisenä kestoaikana.

Muut velat koostuvat pääosin arvonlisäverovelasta (25 miljoonaa euroa). Siirtovelkoihin sisältyy ennakoon saatuja investointitukia liittyen Biokaasuliiketoimintayksikön investointeihin Ruotsissa. Sopimuksiin perustuvat velat sisältävät ennakkomaksuja, jotka koskevat tulevaisuudessa tapahtuvia tavaroiden luovuttamisia.

3.7. Myytävänä olevat omaisuuserät

Laadintaperiaatteet

Konserni on luokitellut myytävänä oleviksi omaisuuseriksi sellaiset omaisuuserät, joiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuden myynnistä, jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevat omaisuuserät on arvostettu kirjanpitoar-

voon tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla. Myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin ei liity velkoja.

1 000 €

Myytävänä olevat omaisuuserät	2019	2018
Myytävänä olevat omaisuuserät	3 113	3 348
Yhteensä	3 113	3 348

Yhtiö lakkautti tilikauden 2018 aikana Porvoossa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksen. Laitoksesta kirjattiin 11,1 miljoonan euron alaskirjaus ja samassa yhteydessä loput laitokseen ja maa-alueeseen liittyvät omaisuuserät luokiteltiin myytävänä oleviksi.

3.8. Rahavarat

Laadintaperiaatteet

Rahavarat

Konsernin rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytössä olevat pankkilimiitit esitetään taseen muissa lyhytaikaisissa veloissa.

1 000 €

Rahavarat	2019	2018
Rahat ja pankkisaamiset	1 852	17 850
Yhteensä	1 852	17 850

3.9. Laskennalliset verot

Laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin, kun ero ei toteudu ennakoitavissa tulevissa tulevaisuudessa.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallista verosaamista ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäis-

sestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, jotka aikovat joko kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään tai realisoida saamisen ja suorittaa velat samanaikaisesti jokaisella sellaisella tulevalla kaudella, jonka aikana odotetaan suoritettavan merkittävä määrä laskennallisia verovelkoja tai hyödynnettävän merkittävä määrä laskennallisia verosaamisia.

1 000 €

Laskennalliset verot	2019	2018
Laskennalliset verosaamiset:		
Rahoitusinstrumentit	3 459	2 957
Eläkkeet ja työsuhde-etuudet	886	1 348
Vahvistetut tappiot	15 075	16 411
Varaukset	1 595	1 507
Käyttöomaisuus	85	1 289
Rahoitusleasing	3 883	3 131
Muut väliaikaiset erot	204	142
Yhteensä	25 188	26 786
Kauden alussa	26 786	19 154
Hankitut ja myydyt liiketoiminnot	-242	0
Kirjattu tuloslaskelmaan	-758	8 811
Kirjattu laajaan tulokseen	-599	-1 174
Kurssierojen vaikutukset	0	-5
Tasearvo kauden lopussa	25 188	26 786
Netotettu laskennallisesta verovelasta	25 188	26 786
Yhteensä, netto	0	0
Laskennalliset verovelat:		
Aineelliset hyödykkeet	64 926	70 174
Aineettomat hyödykkeet	17 726	19 295
Rahoitusinstrumentit	8 448	791
Muut väliaikaiset erot	1 762	463
Lopetettujen toimintojen vaikutus	-36 989	0
Yhteensä	55 873	90 722
Kauden alussa	90 722	96 076
Hankitut ja myydyt liiketoiminnot	0	1 873
Lopetettujen toimintojen vaikutus	-36 989	0
Kirjattu tuloslaskelmaan	245	-5 283
Kirjattu laajaan tulokseen	1 809	-1 633
Kurssierojen vaikutukset	86	-310
Tasearvo kauden lopussa	55 873	90 722
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	25 188	26 786
Yhteensä, netto	30 685	63 936
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	-30 685	-63 936

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamia siihen määrään saakka, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä.

Konsernin veroveloista suuri osuus liittyy käyttöomaisuuteen. Käyttöomaisuuden poistot eroavat ajallisesti verotuksen ja kirjanpidon välillä, mistä syntyy laskennallinen verovelka.

Konsernilla oli 31.12.2019 yhteensä 21 miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ollut kirjattu laskennallista verosaamista. Näillä väliaikaisilla eroilla on rajoittamaton vanhenemisaika.

3.10. Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaukset

Konserni kirjaa varaukset ympäristön alkuperäiseen tilaan palauttamisesta, hyödykkeen käytöstä poistamisesta, uudelleenjärjestelykuluista ja lakiin perustuvista vaateista silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasial-

linen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksen määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

1 000 €

Varaukset

	2019	2018
Varaukset kauden alussa	10 049	9 959
Varausten lisäykset	286	0
Diskonttausvaikutuksen purkaminen	91	141
Valuuttakurssivaikutus	38	-51
Varaukset kauden lopussa	10 463	10 049
Josta lyhytaikaisia varauksia	286	0
Josta pitkäaikaisia varauksia	10 177	10 049

Varaukset liittyvät pääasiassa terminaalien ja laitosten sopimusten mukaisiin purkuvelvoitteisiin.

3.11. Eläkeveloitteet

Laadintaperiaatteet

Eläkeveloitteet

Konsernilla on työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Eläkejärjestelyt on hoidettu ulkopuolisissa eläke- ja henkivakuutusyhtiöissä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle eläkevakuutusyhtiölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen myöhemmin. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne eräänntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritetut maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä. Lakisääteiset eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi velvoitteen raportointikauden pääty-

misspäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot. Etuuspohjaisen velvoitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Velvoitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja eräänntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Eläkevakuutusyhtiössä vakuutettu Suomen lakisääteinen työeläke käsitellään maksupohjaisena järjestelynä konsernitilinpäätöksessä. Gasumin lisäeläkejärjestely käsitellään etuuspohjaisena eläkejärjestelynä.

1 000 €

Eläkevelvoitteet	2019	2018
Taseeseen merkityt velat		
Eläkevelvoitteet	3 917	6 742
Velka taseessa	3 917	6 742

1 000 €

Liikevoittoon sisältyvä kulu tuloslaskelmassa*	2019	2018
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	192	381
Yhteensä	192	381

* Tuloslaskelmaan merkitty kulu, joka sisältyy liikevoittoon, koostuu kauden työsuoritukseen perustuvista menoista, nettokoroista, aiempaan työsuoritukseen perustuvista menoista sekä velvoitteiden täyttämisestä.

ETUUSPOHJAISET ELÄKKEET

Gasumilla on etuuspohjaiseksi luokiteltava lisäeläkejärjestely Mandatum henkivakuutusosakeyhtiössä. Järjestelyssä eläkkeen tavoitetaso määritelty prosentuaalisesti, eikä maksettava etuus ole sidottu Gasumin järjestelyyn suorittamien maksujen määrään. Järjestely on suljettu vuonna 1994.

1 000 €

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	2019	2018
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	20 987	25 368
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-17 070	-18 626
Rahastoitujen veloitteiden alijäämä	3 917	6 742
Velka taseessa	3 917	6 742

Etuuspohjainen velvoite on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

1 000 €	Etuuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2019	25 368	18 626	6 742
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	170		170
Korkokulu tai -tuotto (-)	347	260	87
Lopetetut toiminnot	-79	14	-93
	25 806	18 900	6 906
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-) /tappio			0
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-) /tappio	1 287		1 287
Kokemusperusteiset voitot (-) /tappiot	24		24
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		2 313	-2 313
Yritysmyyntit	-3 754	-2 683	-1 071
Lopetetut toiminnot	-1 494	-1 072	-422
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		494	-494
Järjestelyihin osallistuvilta			
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-882	-882	0
31.12.2019	20 987	17 070	3 917

Diskonttaus korkona on käytetty 31.12.2019 tilanteen laskelmissa 0,6 %, kun edellisenä vuonna se oli 1,6 %. Diskonttauskoron muutos aiheutti 1,3 milj. euron voiton etuuspohjaiseen eläkevelkaan.

1 000 €	Etuuspohjaisten velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2018	26 271	18 902	7 369
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	284		284
Korkokulu tai -tuotto (-)	365	268	97
Lopetetut toiminnot	76	12	64
	26 996	19 182	7 814
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-) /tappio			0
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-) /tappio	-361		-361
Kokemuserusteiset voitot (-) /tappiot	-345		-345
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		-321	321
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		687	-687
Järjestelyihin osallistuvilta			
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-922	-922	0
31.12.2018	25 368	18 626	6 742

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2019	2018
Diskonttauskorko	0,6 %	1,6 %
Inflaatio	1,1 %	1,7 %
Eläkkeiden korotus	1,4 %	2,0 %
Palkkakerroin	2,3 %	2,9 %

Odotettavissa olevaa elinikää koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin TyEL (K2008) kuolevuustaulukkoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jääville henkilöille. Eliniänodote tarkoittaa odotettavissa olevien elinvuosien määrää tietyssä iässä olevalle henkilölle, ja sen laskenta perustuu Gomperzin malliin:

Eliniänodote 65-vuotiaana

	Mies	Nainen
Tilinpäätöshetkellä 45-vuotias	22,0	27,0
Tilinpäätöshetkellä 65-vuotias	21,4	25,4

Seuraavissa taulukoissa on esitetty herkkyysoleukset keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron ja palkkakertoimen muutoksille 0,5 prosentin muutoksille. Herkkyysoleukset perustuvat siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan.

1 000 €

31.12.2019 päättyvä raportointikausi

	Etuuspohjaisten velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Diskonttauskorko 0,60 %	20 987	17 070	3 917	52	22
Diskonttauskorko +0,50 %	19 611	16 079	3 533	48	37
Diskonttauskorko -0,50 %	22 519	18 166	4 353	57	4
Prosentuaalinen muutos					
Diskonttauskorko 0,60 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Diskonttauskorko +0,50 %	-6,6 %	-5,8 %	-9,8 %	-8,1 %	64,4 %
Diskonttauskorko -0,50 %	7,3 %	6,4 %	11,1 %	9,2 %	-81,4 %

31.12.2019 päättyvä raportointikausi

1 000 €	Etuuspohjaisten velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Palkkakerroin 2,3 %	20 987	17 070	3 917	52	22
Palkkakerroin +0,50 %	21 047	17 070	3 977	54	23
Palkkakerroin -0,50 %	20 928	17 070	3 858	51	22
Prosentuaalinen muutos					
Palkkakerroin 2,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Palkkakerroin +0,50 %	0,3 %	0,0 %	1,5 %	3,0 %	1,6 %
Palkkakerroin -0,50 %	-0,3 %	0,0 %	-1,5 %	-2,9 %	-1,6 %

Herkkyyssanalyysitulokset sisältävät lopetetut toiminnot.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

MUUTOKSET JOUKKVELKAKIRJALAINOJEN TUOTOSSA

Yritysten liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton aleneminen kasvattaa järjestelyistä aiheutuvia velkoja. Jos diskonttauskoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, niin konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuuspohjaiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleenmäärittämisestä johtuvaan erään.

INFLAATORISKI

Osa konsernin etuusperusteisista velvoitteista on sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuuspohjaista veloitetta. Jos työnantajan tuottavuus kehittyy hitaammin kuin inflaatio, niin inflaation kiihtyminen saattaa kasvattaa etuuspohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Diskonttaamattomien eläke-etuuksien odotettavissa oleva maturiteettijakauma on seuraava:

31.12.2019	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	5–10 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Eläke-etuudet*	893	3 998	4 657	14 967	24 515
Yhteensä	893	3 998	4 657	14 967	24 515

*Maturiteettitulukko sisältää lopetetut toiminnot.

4 Pääomarakenne

4.1. Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua tehokkaalla pääomarakenteella, jonka hallinta perustuu konsernia koskevien oleellisten riskien arviointiin. Pääomarakenteen muutokset ovat seurausta investoinneista liiketoimintaan sekä osinjonjaosta omistajalle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Gasumin nettovelat ja velkaantumisaste, joita yhtiö seuraa osana pääomanhallintaa. Konsernin velkaantumisastetta rajoittaa rahoituslainsopimuksessa oleva kovenanttiehto koskien konsernin nettovelkaantumisastetta. Muilta osin konsernin pääomarakenteelle ei ole määriteltä tiettyä tavoitetasoa, vaan tavoitteena on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten mahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseen ja omistaja-arvon luomiseen.

1 000 €

Pääoman hallinta	2019	2018
Korolliset velat	428 117	580 565
Rahavarat	-1 852	-17 850
Nettovelat	426 265	562 715
Oma pääoma yhteensä*	517 982	664 481
Pääoma yhteensä	944 247	1 227 196
Nettovelkaantumisaste-%	82 %	85 %

*Jatkuvien toimintojen oma pääoma.

1 000 €

Korolliset velat	2019	2018
Rahalaitoslainat	229 411	434 919
Vuokrasopimusvelat	194 222	145 646
Pankkitililimiitti	4 484	0
Korolliset velat	428 117	580 565

NETTOVELKOJEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

Alla on esitetty erittely nettoveloista ja nettovelkojen muutos kuluvalta tilikaudelta.

1 000 €

Nettovelat	2019	2018
Rahavarat	-1 852	-17 850
Lyhytaikaiset korolliset velat	12 700	24 234
Pitkäaikaiset korolliset velat	415 416	556 331
Nettovelat	426 265	562 715

1 000 €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat			Yhteensä
	Rahavarat	Lyhytaikaiset vuokrasopimus- velat	Pitkäaikaiset vuokrasopimus- velat	Lyhytaikaiset korolliset velat	Pitkäaikaiset korolliset velat	
Nettovelat 31.12.2017	-2 662	2 415	80 034	52 885	453 200	585 872
Rahavirrat	-15 188	2 012	-6 119	-53 158	-38 735	-111 189
Hankinnat			67 304		25 000	92 304
Valuuttakurssioikaisu				-88	-681	-769
Muut muutokset, joihin ei liity maksua*				20 168	-23 673	-3 504
Nettovelat 31.12.2018	-17 850	4 427	141 219	19 808	415 111	562 715
Rahavirrat	7 793	-1 152	-7 550	-11 978	4 761	-8 126
Valuuttakurssioikaisu			-292	2 171	271	2 151
Lopetettujen toimintojen nettovelat	12 686	-101	-1 583	-40 000	-161 009	-190 007
Muut muutokset, joihin ei liity maksua*	-4 482	5 042	54 210	34 484	-29 723	59 531
Nettovelat 31.12.2019	-1 852	8 216	186 005	4 484	229 411	426 265

* Sisältää pääosin siirtoja pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen välillä vuonna 2018 ja 2019 sekä vuonna 2019 vuokrasopimusvelkojen lisäyksiä ja vähennyksiä, joihin ei liity rahavirtaa.

4.2. Rahoitusriskien hallinta

Gasum-konsernin hyödykeriski- ja Treasury-politiikan tarkoituksena on identifioida konsernin riskejä, asettaa asianmukainen riskitaso sekä kontrollit. Molempia riskipolitiikkoja arvioidaan säännöllisesti, jotta ne tukevat konsernin eri liiketoimintoja tavoitteiden saavuttamisessa sekä vastaavat markkinaolosuhteiden ja konsernin toiminnoissa tapahtuvia muutoksia.

Konserni ja sen operatiiviset toiminnot ovat alttiita sekä operatiiviselle riskille että taloudelliselle riskille. Liiketoimintaan liittyviä operatiivisia riskejä ovat öljyn ja kaasutuotteiden markkinahintakehitykseen liittyvät riskit. Lisäksi hankittuihin liiketoimintoihin liittyy riskiä niiden liiketoiminnan kehitykseen. Rahoitusriskejä ovat korkoriski, hintariski, valuuttariski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin hyödykeriskejä (mukaan lukien hintariski) hallinnoi Portfolio Management & Trading -liiketoimintayksikkö. Konsernin korko-, valuutta-, luotto- sekä maksuvalmiusriskiä hallinnoi Group Treasury. Konsernin riskikokonaisuuden seurannasta vastaa Group Risk Management -yksikkö.

HYÖDYKEJOHDANNAISET JA -RISKIT

Hyödykejohdannaisilla suojataan sekä konsernin liiketoiminnassa syntyvää avointa hyödykepositiota että sähkönhankintaan liittyvää hintariskiä. Kaasussa avoin hyödykepositio seuraavalle 12 kuukaudelle oli tilinpäätöspäivänä 99,4 miljoonaa euroa (2018: 24,6,2 miljoonaa euroa) ja sähkössä 1,5 miljoonaa euroa (2018: 6,5 miljoonaa euroa). Hyödykejohdannaisien nimellisarvot tilinpäätöspäivänä oli 306,8 miljoonaa euroa (2018: 90,7 miljoonaa euroa). Hyödykejohdannaisien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinoilta saataviin hintanoteerauksiin.

Konsernin hyödykeriskejä hallinnoidaan hyödykeriskipolitiikalla, joka asettaa rajat hyödykeriskeille. Hyödykeriskipolitiikalla ohjataan myynti- ja ostosopimusten avoimien positioiden sulkemista sekä Trading-toiminnan riskimandaattia.

Portfolio Management -toiminnassa avoimet positiot voivat syntyä myynnin ja hankinnan volyymin, hintaindeksin tai eri hinnoitteluperusteiden epätasapainosta. Portfolio Management hallinnoi avoimia positioita suojausstrategialla, jossa tavoiteltu kaasun suojausaste on 75–125%. Lisäksi tavoitteena on kustannustehokkaasti suojata konsernin avointa hyödykeriskipositiota ja näin varmistaa kilpailukykyinen hinnoittelu.

Pääsääntöisesti konsernin kaasun hankintasopimukset on hinnoiteltu seuraten kaasun kansainvälisten markkinahintojen kehitystä. Maakaasuyksikössä kaasun hankintahinta on sidottu energia- ja kustannuskehitystä seuraaviin indekseihin. Tilikaudella 2019 maakaasun myyntihintoihin sovellettiin samoja indeksejä kuin kaasun hankintaan, joten avointa hyödykeriskiä ei ole päässyt syntymään.

LNG-liiketoiminnassa kaasun hankinta on valtaosin kaasuindeksisidonnaista – samaa indeksointia käytetään pääasiallisesti myös LNG-liiketoiminnan myyntisopimuksissa. Konserni on suojannut osto- ja myyntisopimusten välisestä hintaindeksi erosta syntyvää hyödykeriskiä hyödykejohdannaisilla. Portfolio Management & Trading käyttää hyödykesuojaamisessa termiini-, futuuri- sekä optiojohdannaisia OTC- ja pörssimarkkinoilla.

Kaasu liiketoiminnat kuluttavat prosesseissaan merkittävässä määrin sähköä, josta aiheutuu hintariskiä sähkön hinnan muuttuessa. Tämän vuoksi sähkön hintariskiä on suojattu konsernissa johdannaisilla.

Konserni on soveltanut suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin edellisestä tilikaudesta alkaen, LNG-liiketoiminnan osto- ja myyntisopimusten hyödykeriskin suojaamisessa sekä konsernin sähkönhankinnan suojaamisessa. Suojauslaskennan tehokkuutta tarkastellaan suojaussuhteen alkaessa sekä jatkuvasti suojaussuhteen aikana. Koska suojat täsmäävät sekä

markkinariskikomponenttiltaan että maturiteetiltaan suojataviin osto- ja myyntisopimuksiin, tehottomuutta ei lähtökohdaisesti odoteta syntyvän. Suojauslaskentaan kuuluvien hyödykejohdannaisten nimellisarvo oli tilinpäätöspäivänä 87,9 miljoonaa euroa (2018: 80,2 miljoonaa euroa). Suojauslaskennan ulkopuolella olevien hyödykejohdannaisten nimellisarvo oli tilinpäätöspäivänä 218,8 miljoonaa euroa (2018: 10,5 miljoonaa euroa).

Markkinaolosuhteiden merkittävät muutokset ja siitä johdettava vaikutus suojauslaskentaviin suojaussuhteisiin arvioidaan jatkuvasti ennakoitujen liiketoimintojen osalta siten, että suojausinstrumentin ja suojauskohteen välinen taloudellinen suhde pysyy tehokkaana ja että konsernin suojausstrategian täysimääräinen toteutus on mahdollinen. Tilikauden 2019 aikana tapahtuneista markkinaolosuhteiden muutosten takia on lakkautettu yksi kaasun hankintaan liittyvä suojauslaskettu suojaussuhde, josta suojausreservistä purettu markkina-arvo oli -1,6 miljoonaa euroa.

HYÖDYKERISIKIHERKKYYS

Seuraavassa taulukossa on esitetty herkkyyshanalysit merkittävälle hyödykeriskeille. Hyödykkeiden hintariskin laskennassa positioon on luettu mukaan avoimet johdannaiset ulkoisten vastapuolten kanssa. Alla olevassa taulukossa on esitetty euromäärä kunkin hyödykkeen hinnan nousun/laskun vaikutuksista konsernin tulokseen ja suojausreserviin verojen jälkeen. Luvut perustuvat oletukseen, että hyödykkeen hinta on noussut/laskenut 10 % kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Luvut eivät kuvaa todellista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, koska ne eivät sisällä suojattavan kohteen vastakkaissuuntaista käyvän arvon muutosta.

Herkkyys hyödykeriskeille, miljoonaa euroa:	31.12.2019	31.12.2018
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	-2,8 milj.	1,0 milj.
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden suojausreserviin	-0,5 milj.	-1,7 milj.
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	2,8 milj.	-1,0 milj.
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden suojausreserviin	0,5 milj.	1,7 milj.
Öljyn hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	0 milj.	
Öljyn hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	0 milj.	
Sähkön hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	0,3 milj.	0 milj.
Sähkön hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden suojausreserviin	0,6 milj.	0 milj.
Sähkön hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	-0,3 milj.	0 milj.
Sähkön hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden suojausreserviin	-0,6 milj.	0 milj.

KORKOJOHDANNAISET JA -RISKIT

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista. Nykyisten lainojen pitkäaikainen ja lyhytaikainen osuus muodostuu pankkirahoituksesta. Kaikki lainat ovat euromääräisiä. Kausiluontoiset vaihtelut käyttöpääomassa pyritään rahoittamaan tulorahoituksella, käyttöpääoman hallinnalla, yritystodistuksilla ja tililimiiteillä. Konsernin korollisista rahalaitoslainoista 100 % on vaihtuvakoroista lainaa, josta syntyy konsernille korkohintariskiä (2018: 100 %). Korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa vähennetään suojaamalla osa koroista johdannaisilla Treasury-politiikan määräämien rajojen puitteissa. Suojausinstrumentteina on käytetty korkokatto ja -lattia sopimuksia sekä koronvaihtosopimuksia, joissa konsernin lainoista maksama vaihtuva korko on kiinnitetty. Konsernissa ei ole vuonna 2019 sovellettu suojauslaskentaa korkojohdannaisiin ja näin ollen euroalueen viitekorkouudistuksesta ei odoteta vaikutusta korkojohdannaisalkkuun. Korkoriskin hallinnassa pyritään löytämään optimaalinen suhde riskien ja suojauskustannusten välillä. Rahoitusta on nostettu pelkästään emoyhtiöön.

Korkojohdannaisilla suojataan konsernin vaihtuvakoroisten lainojen korkoriskiä. Avointen korkojohdannaisien nimellisarvot 31.12.2019 olivat 199,2 miljoonaa euroa (2018: 408,7 miljoonaa euroa). Koronvaihtosopimusten voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan arvioitujen tulevien rahavirtojen nykyarvona markkinahinnoiteltujen tuottokäyrien pohjalta. Konsernin korkoriskiä hallinnoidaan Treasury-politiikalla, joka asettaa vähimmäis- ja enimmäisrajat korkosuojille, sekä määrällisesti että ajallisesti suhteessa lainoihin. Treasury-politiikan mukaan korkosalkun keskimääräisen duraation on oltava aina 6–24 kuukautta ja velkasalkun keskimääräinen maturiteetti yli 2 vuotta.

Konsernin korolliset velat 31.12.2019 olivat yhteensä 428,1 miljoonaa euroa (2018: 580,6 miljoonaa euroa). Korolliset velat sisältävät sekä lainat rahoituslaitoksilta että vuokrasopimusvelat. Vuoden 2019 lopussa Gasumin velkasalkun keskimääräinen maturiteetti oli 2,5 vuotta (2018: 1,7 vuotta). Gasumin korkosuojasalkun keskimääräinen duraatio oli 13,7 kuukautta (2018: 17,4 kuukautta).

Alla on esitetty konsernin ulkoisten vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriski.

1 000 €

31.12.2019	Lainat rahoituslaitoksilta	Vaihtuvakorkoiset lainat	Johdannaissopimukset
Nimellisarvo	229 411	229 411	199 235

1 000 €

31.12.2018	Lainat rahoituslaitoksilta	Vaihtuvakorkoiset lainat	Johdannaissopimukset
Nimellisarvo	434 919	434 919	408 717

KORKORISIKIHERKKYYS

Korkoherkkyyttä on tarkasteltu 1 %-yksikön nousulla markkinakoroissa ja sen vaikutusta konsernin tulokseen. Vaikutus tulokseen muodostuu lainojen korkotasoriskistä sekä korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta tarkasteluhetkellä. Laskelmassa on mukana kaikki rahalaitoslainat sekä korkojohdannaiset tilikauden päättyessä. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyyks korkoriskille, miljoonaa euroa:

	31.12.2019	31.12.2018
Markkinakorkojen 1 %-yksikön tasonousun vaikutus tulokseen	-2,2 milj.	2,5 milj.
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	-4,5 milj.	-4,8 milj.
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	2,3 milj.	7,3 milj.
Markkinakorkojen 1 %-yksikön tasolaskun vaikutus tulokseen	-2,1 milj.	-5,9 milj.
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	0,2 milj.	1,8 milj.
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	-2,3 milj.	-7,7 milj.

VALUUTTAJOHDANNAISET JA -RISKIT

Konsernin valuuttariskiä hallinnoidaan Treasury-politiikalla. Transaktioriskit suojataan paikallisella tasolla jokaisen yhtiön raportointivaluutassa, jotta välttyttäisiin tuloslaskelman kurssieroilta. Transaktiopoistio jaetaan tase- ja kassavirta-asioihin. Kassavirta-asioihin valuuttariskeille Treasury-politiikka asettaa rajat sekä ajallisesti että määrällisesti. Kassavirta-asioihin koostuu jo sovitusta tai ennustetuista valuuttamääräisistä eristä ja kassavirroista seuraavan 24 kuukauden aikana. Taseen valuuttariski suojataan lähtökohtaisesti kokonaan ja avoimen transaktiopoistion mandaatti on 10 miljoonaa euroa. Translaattoriskiä ei lähtökohtaisesti suojata.

Konsernin liiketoiminnan kassavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä. Tämän lisäksi konsernin norjalaisissa ja ruotsalaisissa tytäryrityksissä, joiden toiminnallinen valuutta on euro, muodostuu kuluja paikallisissa valuutoissa ja jotka eivät nettoudu vastaavilla valuuttamääräisillä tuloilla. Näistä kuluista konsernille muodostuu valuuttariskejä, joiden suojaus tapahtuu pääasiassa joko termiini- tai optiosopimuksilla. Gasum ei ole vuonna 2019 soveltanut suojauslaskentaa kassavirran tai taseriskin valuuttajohdannaisiin, joten johdannaissopimusten markkina-arvon muutokset kirjataan suoraan tulokseen. Avointen valuuttajohdannaisten nimellisarvot 31.12.2019 olivat 155,3 miljoonaa euroa (2018: 150,5 miljoonaa euroa). Valuuttajohdannaisten käypä arvo lasketaan käyttäen havainnoitavissa olevia valuuttojen termiinihintoja sekä volatilitettejä.

Osassa konsernin euroalueen ulkopuolella toimivissa tytäryhtiöissä on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi euro. Näiden yhtiöiden euromääräisistä tapahtumista ei muodostu valuuttariskiä konsernille. Tytäryhtiöistä, joissa on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi paikallinen valuutta (SEK), syntyy valuuttariskiä, mikäli tapahtuman valuutta on muu kuin toiminnallinen valuutta. Paikallisen valuutan tytäryhtiöiden valuuttariskit suojataan Treasury-politiikan mukaisesti.

Alla on esitetty konsernin valuuttariski valuuttapareittain. Valuuttariski sisältää rahoitusvarat ja -velat kyseisessä valuuttapareissa, kuten valuuttajohdannaiset, käteinen, sisäiset lainat sekä taseessa olevat myyntisaamiset ja ostovelat.

Valuuttariski euroa vastaan, 1 000 €	NOK	SEK	GBP	USD	DKK	Yhteensä
31.12.2019	15 538	3 204	145	-2 379	-203	16 305
31.12.2018	253 992	90 786	-231	-908	-159	343 480

VALUUTTARISIKIHERKKYYS

Valuuttariskierkkyyks on laskettu valuuttariskin 10 % kurssimuutoksella konsernin tulokseen. Gasumin merkittävimmät liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyvät valuuttariskit ovat Norjan ja Ruotsin kruunuissa. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyys valuuttariskille, miljoonaa euroa:	31.12.2019	31.12.2018
NOK vahvistuu 10 %	1,7 milj.	19,2 milj.
NOK heikkenee -10 %	-1,4 milj.	-15,7 milj.
SEK vahvistuu 10 %	1,5 milj.	2,5 milj.
SEK heikkenee -10 %	-2,9 milj.	-2,0 milj.
USD vahvistuu 10%	-0,3 milj.	-0,1 milj.
USD heikkenee -10%	0,2 milj.	0,1 milj.

LUOTTORISKI

Gasum-konsernin luottoriskin hallinnan prosessi ja vastuunjako on määritelty Gasumin luottoriskipolitiikassa, jonka mukaisesti luottoriskien tarkastelu ja ohjaus on keskitetty Group Risk Management -yksikköön. Luottoriskipolitiikan mukaisesti kaikkien uusien vastapuolien luottokelpoisuus varmistetaan ennen liiketoimien aloittamista ja sitä monitoroidaan säännöllisesti. Luottotappioriski on analysoitu IFRS 9:n mukaisesti. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumissa vähäisiä eikä myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Konsernin asiakkailla on pääsääntöisesti hyvä luottoluokitus. Kaasuautojen määrän kasvaessa liikenneasiakkaiden luottoriskin merkitys kasvaa, vaikkakin monetäarisesti liikenneasiakkaisiin kohdistuva luottoriski oli vuonna 2019 epäolennainen. Portfolio Management & Trading sekä Group Treasury -yksikön tavoitteena on hajauttaa johdannaiskaupankäynnin vastapuoliriskiä riittävän luottoluokituksen omaavien vastapuolten kanssa.

MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan konsernin riskiä suoriutua rahamääräisistä veloitteistaan. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on varmistaa rahoituksen saatavuus ja edulliset rahoituskustannukset. Maksuvalmiusriskin hallitsemiseksi konsernissa ylläpidetään riittävää likviditeettireserviä. Tilinpäätöspäivänä 31.12.2019 yhtiöllä oli käyttämätöntä likviditeettireserviä riittävästi likviditeettitarpeen kattamiseksi, nostamatonta komittoitua limiittiä oli yhteensä 220 miljoonaa euroa (2018: 120 miljoonaa euroa).

Konsernin velkaisuutta rajoitetaan rahoituslainsopimuksessa olevalla kovenanttiehdolla koskien konsernin nettovelkaantumisasetetta, joka raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain. Konsernin kovenanttiehto ei ole rikkoutunut tilikauden aikana.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitus- ja johdannaisvelat jaoteltuina sopimusten maturiteetteihin tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. Lisäksi on esitetty johdannaisvarojen maturiteetti.

Rahoitus- ja johdannaisvelkojen maturiteetti:

1 000 €

31.12.2019	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0	229 411	0	229 411
Ostovelat	74 466	0	0	0	74 466
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	102 352	5 168	705	0	108 225
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	6 535	0	60	0	6 594
Vuokrasopimusvelat*	7 775	7 619	21 385	157 442	194 222
Käytetyt pankkilimiitit	613	0	0	0	613
Koronmaksut	1 686	1 667	1 667	0	5 020
Yhteensä	193 427	14 454	253 228	157 442	618 551

1 000 €

31.12.2018	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	19 808	204 936	178 188	31 987	434 919
Ostovelat	69 598	0	0	0	69 598
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	2 517	1 706	2 774	0	6 997
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	7 160	1 007	0	0	8 167
Vuokrasopimusvelat*	4 427	4 097	13 852	123 271	145 646
Koronmaksut	3 564	2 762	786	100	7 212
Yhteensä	107 074	214 508	195 601	155 357	672 539

* Sisältää korkovaiikutuksen

Johdannaisvarojen maturiteetti:

1 000 €

31.12.2019	Alle 1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	115 402	7 453	103	1	122 958
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	14 209	267	49	1	14 526
Yhteensä	129 611	7 720	152	3	137 485

1 000 €

31.12.2018	Alle 1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	1 276	766	0	0	2 042
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	5 127	357	0	0	5 483
Yhteensä	6 403	1 123	0	0	7 526

4.3. Rahoitusinstrumentit

Laadintaperiaatteet

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti (tai muiden laajan tuloksen erien kautta) kirjattavat rahoitusvarat sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelu perustuu rahoitusvarojen hallinnointiin käytettäviin liiketoimintamalleihin ja sopimukseen perustuviin rahavirtaominaisuuksiin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä sijoitukset, jotka yhtiö on päättänyt olla kirjaamatta muiden laajan tuloksen erien kautta. Rahoitusvarat luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä.

Lisäksi johdannais sopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Johdannaisten käypä arvo määritetään markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten perusteella. Hyödyke- ja valuuttajohdannaisten osalta käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa, rahoituseriä suojaavat johdannaiset osalta rahoituserissä.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Gasum luokittelee rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviksi, kun molemmat seuraavat ehdot täyttyvät: erä pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen, ja erän sopimusehdot määräävät tiettyinä ajankohtina toteutu-

vista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan lainat ja muut saamiset, jotka ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, ja joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Tililimiitti sisältyy lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa esitettäviin muihin lyhytaikaisiin velkoihin.

Konserni soveltaa myyntisaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen IFRS 9:n mukaista yksinkertaistettua mallia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakautaman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen huomioiden nykyiset ja tulevat olosuhteet. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei yhtiöllä ole ehdotonta oikeutta lykätä velan suorittamista yli 12 kuukauden päähän, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin luetaan johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Johdannaisten käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat. Nostetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrämällä tavalla.

Konserni suojaa rahoitukseen ja liiketoimintaan liittyviä riskejä johdannaisilla konsernin hyväksytyin hyödykeriski- sekä Treasury-politiikan mukaisesti. Johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti (tai muiden laajan tuloksen erien kautta) jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Gasumilla on jokaisen johdannaisvastapuolen kanssa voimassa oleva ISDA tai vastaava puitesopimus.

Johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoituseriksi ja niiden käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot kirjataan hyödykejohdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin tai -kuluihin, sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Ulkomaanrahanmäärien erien valuuttakurssimuutoksia vastaan

tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Konsernin sisäisiä lainoja suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin- tai tappioihin. Tulevia sähköostoja varten tehtyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostoihin. Tilinpäätöshetkellä käyvältä arvoltaan positiiviset instrumentit on kirjattu taseeseen saamisiksi ja käyvältä arvoltaan negatiiviset instrumentit veloiksi. Yli 12 kuukauden kuluttua erääntyvät erät on kirjattu pitkäaikaisiin saamisiin ja velkoihin ja sitä aikaisemmin erääntyvät lyhytaikaisiin.

Konserni voi soveltaa suojauslaskentaa sellaisiin riskikomponentteihin, jotka täyttävät IFRS 9 -standardissa määritellyt suojauslaskennan edellytykset. Tällaisia eriä ovat lainojen korot, avoimet valuuttapositionit, hyödykkeiden hankinta sekä strukturoidut myyntisopimukset. Konsernin kiinteän hinnan myyntisopimuksia suojaaviin johdannaisiin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa. Kyseisten myyntisopimusten käypä arvo, kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaavan omaisuuserän muutokset voittona tai tappiona tulosvaikutteisesti. Kiinteän hinnan myyntisopimusta suojaavaan johdannaisen käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena ja arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Ne johdannaissopimukset, joihin sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa, kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattujen johdannaisten kertyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Kun johdannaiseen sovelletaan suojauslaskentaa, konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintatavoitteen ja siihen sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytetään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin transaktioihin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi suojaussuhteen alussa arvionsa suojauksen tehokkuudesta ja seuraa tehokkuutta jatkuvasti suojaussuhteen aikana.

RAHOITUSINSTRUMENTIT LUOKITTAIN

1 000 €

31.12.2019	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	56			56
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	25 381			25 381
Kaasu	23 566			
Öljy	190			
Sähkö	1 341			
Valuutta	284			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)		14 526		14 526
Kaasu		14 343		
Sähkö		183		
Myyntisaamiset ja muut saamiset			153 133	153 133
Muut pitkäaikaiset saamiset			1 542	1 542
Rahavarat			1 852	1 852
Yhteensä	25 437	14 526	156 527	196 491

1 000 €

31.12.2018	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	56			56
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	2 042			2 042
Kaasu	888			
Korko	11			
Valuutta	1 143			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	125	5 358		5 483
Kaasu	125	5 358		
Myyntisaamiset ja muut saamiset			192 404	192 404
Muut pitkäaikaiset saamiset			31 054	31 054
Rahavarat			17 850	17 850
Yhteensä	2 223	5 358	241 308	248 890

1 000 €

31.12.2019	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			229 411	229 411
Vuokrasopimusvelat			194 222	194 222
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	9 313			9 313
Kaasu	2 715			
Öljy	357			
Sähkö	1 582			
Korko	1 385			
Valuutta	3 274			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	473	6 122		6 594
Kaasu	471	4 920		
Öljy	0	778		
Hiili	1			
Sähkö		424		
Ostovelat ja muut velat			153 878	153 878
Pankkilimiitti			4 484	4 484
Yhteensä	9 786	6 122	581 995	597 903

1 000 €

31.12.2018	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			434 919	434 919
Vuokrasopimusvelat			145 646	145 646
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	6 997			6 997
Kaasu	433			
Korko	3 030			
Valuutta	3 534			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	125	8 042		8 167
Kaasu	125	8 042		
Ostovelat ja muut velat			171 086	171 086
Muut pitkäaikaiset velat			2 274	2 274
Yhteensä	7 122	8 042	753 925	769 089

Alla olevassa taulukossa esitetään hyödykejohtannaiset sopimustyypeittäin. Hyödykejohtannaiset sisältävät öljy-, kaasu- ja sähköjohtannaiset. Vuoden 2019 lopussa suojauslaskennan piirissä olevat hyödykejohtannaiset suojaavat LNG-liiketoiminnan osto- ja myyntisopimuksia. Lisäksi konsernilla on sähköjohtannaisia, joilla on suojattu yhtiön sähkönhankintaa.

Hyödykejohtannaiset 31.12.2019	Määrä 2020 MWh	Määrä 2020 MT	Määrä 2020 Bbl	Käypä arvo 2020 Netto, 1000 €	Määrä 2021 MWh	Määrä 2021 MT	Määrä 2021 Bbl	Käypä arvo 2021 Netto, 1000 €
Myyntisopimukset – Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	-3 695 251	-6 000		15 599	-2 601 765	-3 000		3 496
Suojauslaskennan alla:	-2 308 208	-5 615	0	13 431	0	0	0	0
Rahavirran suojaus	-2 308 208	-5 615		13 431	0	0		0
Myyntisopimukset – Öljy								
Ilman suojauslaskentaa			-120 000	-350				
Myyntisopimukset – Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	-328 256			1 191	-94 077			3
Suojauslaskennan alla:	-26 352	0	0	-364	0	0	0	0
Käyvän arvon suojaus	-26 352			-364				
Yhteensä	-6 358 067	-11 615	-120 000	29 508	-2 695 842	-3 000	0	3 499
Ostosopimukset – Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	182 280	111 856		827	0	79 000		929
Suojauslaskennan alla:	1 907 770	5 101	0	-5 525	114 000	0	0	267
Rahavirran suojaus	1 836 508	4 360		-5 053	114 000	0		267
Käyvän arvon suojaus	71 262	741		-473	0	0		0
Ostosopimukset – Öljy								
Ilman suojauslaskentaa			120 000	183				
Suojauslaskennan alla:	0	0	820	0	0	0	0	0
Käyvän arvon suojaus			820	0			0	0
Ostosopimukset – Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	293 161			-1 379	199 941			-55
Suojauslaskennan alla:	93 951	0	0	133	131 424	0	0	-10
Rahavirran suojaus	93 951			133	131 424			-10
Yhteensä	2 477 162	116 957	120 820	-5 762	445 365	79 000	0	1 131

Hyödykejohdannaiset 31.12.2018	Määrä 2019	Määrä 2019	Määrä 2019	Käypä arvo 2019	Määrä 2020	Määrä 2020	Määrä 2020	Käypä arvo 2020
	MWh	MT	Bbl	Netto, 1000 €	MWh	MT	Bbl	Netto, 1000 €
Myyntisopimukset – Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	57 190	0		162	0	0		0
Suojauslaskennan alla:	1 512 287	0		4 964	343 140	0		196
Rahavirran suojaus	1 512 287	0		4 964	343 140	0		196
Yhteensä	1 569 477	0		5 126	343 140	0		196
Ostosopimukset – Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	431 142	0		292	0	0		0
Suojauslaskennan alla:	433 685	42 000		-7 088	0	8 000		-846
Rahavirran suojaus	323 850	42 000		-6 997	0	8 000		-846
Käyvän arvon suojaus	109 835	0		-91	0	0		0
Yhteensä	864 827	42 000		-6 797	0	8 000		-846

KÄYVÄN ARVON ARVIOIMINEN

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määritelty seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

1 000 € Johdannaisinstrumentit	31.12.2019		31.12.2018	
	Varat	Velat	Varat	Velat
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 1)	931	1 138	0	0
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	38 692	10 209	6 371	8 601
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	0	1 287	11	3 030
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	284	3 274	1 143	3 534
Yhteensä	39 907	15 908	7 526	15 165
Vähennetään pitkäaikainen osuus:				
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 1)	50	60	0	0
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	5 495	954	357	1 007
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	0	1 284	0	2 833
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	11	0	766	1 647
Pitkäaikainen osuus	5 556	2 298	1 123	5 488
Lyhytaikainen osuus	34 351	13 610	6 403	9 677

Konsernilla on johdannaisinstrumenttien lisäksi taseessa muita käypään arvoon kirjattavia sijoituksia noin 56 tuhatta euroa, jotka on määritelty hierarkian taso 3 kuuluviksi. Näitä ei ole analysoitu enempää, koska erä ei ole olennainen.

JOHDANNAISTEN NETOTTAMINEN

Gasumilla on johdannaissopimuksissa voimassa oleva puitesopimus (esim. ISDA, EFET tai FK-johdannaiskaupankäynnin puitesopimus) kunkin vastapuolen kanssa. Puitesopimuksen mukaisesti sopimuksen alaiset johdannaiset voidaan netottaa mahdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomuksen tai konkurssin tapahtuessa. Konsernilla ei ole muita netotussopimuksia kuin johdannaisiin liittyvät sopimukset. Johdannaisten käyvät arvot esitetään bruttomääräisenä taseessa. Seuraavassa taulukossa esitetään taseeseen merkityt johdannaisinstrumentit, jotka on vähennetty toisistaan taseessa tai joita koskee nettoutusjärjestely, mutta joita ei ole vähennetty toisistaan taseessa. Nettomäärä-sarakkeessa esitetään vaikutus konsernin taseeseen, jos kaikki kuittausoikeudet käytettäisiin.

1 000 €

Johdannaisten netottaminen 31.12.2019	Bruttomääräiset rahoitus- instrumentit taseessa	Liittyvät johdannaiss- instrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset			
Hyödykejohdannaiset	39 623	10 194	29 429
Valuuttajohdannaiset	284	284	0
Yhteensä	39 907	10 478	29 429
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	1 287	0	1 287
Hyödykejohdannaiset	11 347	10 194	1 153
Valuuttajohdannaiset	3 274	284	2 991
Yhteensä	15 908	10 478	5 431

1 000 €

Johdannaisten netottaminen 31.12.2018	Bruttomääräiset rahoitus- instrumentit taseessa	Liittyvät johdannaiss- instrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	11	11	0
Hyödykejohdannaiset	6 371	2 719	3 652
Valuuttajohdannaiset	1 143	1 143	0
Yhteensä	7 526	3 874	3 652
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	3 030	11	3 019
Hyödykejohdannaiset	8 601	2 719	5 882
Valuuttajohdannaiset	3 534	1 143	2 390
Yhteensä	15 165	3 874	11 291

4.4. Oma pääoma

Laadintaperiaatteet

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman -ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopi-

mus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman -ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä.

Osakepääoma	A-osakkeiden lukumäärä	K-osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä yhteensä	Osakepääoma (1 000 €)
31.12.2019	50 200 000	2 800 001	53 000 001	178 279
31.12.2018	50 200 000	2 800 001	53 000 001	178 279

Yhtiön osakepääoma jakautuu A- ja K-sarjan osakkeisiin. A-sarjaan kuuluvia osakkeita on 50 200 000. K-sarjaan kuuluvia osakkeita on 2 800 001. Yhtiöjärjestyksen mukaan A-sarjaan kuuluvia osakkeita on vähintään 30 000 000 ja enintään 120 000 000. A-sarjan osakkeiden lisäksi yhtiössä on vähintään yksi K-sarjan osake.

K-sarjaan kuuluva osake tuottaa yhtiökokouksessa äänestettäessä kymmenen ääntä ja A-sarjaan kuuluva yhden äänen. K-sarjaan kuuluvan osakkeen omistajalla on oikeus vaatia osakkeensa muuntamista A-sarjan osakkeeksi ilmoittamalla siitä yhtiön hallitukselle.

OSINGOT

Hallituksen maksettavaksi esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Tilikauden 2018 tilinpäätöksen perusteella maksettu osinko oli 0,6208 euroa osakkeelta.

4.5. Arvonmuutosrahasto

Laadintaperiaatteet

Arvonmuutosrahasto sisältää käyvän arvon muutokset rahavirran suojauksessa käytetyistä tehokkaista ja suojauslaskennan edellytykset täyttäneistä instrumenteista. Muutokset arvonmuutosrahaston erien käyvässä arvoissa kirjataan laajan tuloslaskelman eriin ja mahdollinen tehottomuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Kumulatiivinen rahavirran käyvän arvon muutos kirjataan

tuloslaskelmaan, kun vastaava ennakoitu rahavirta kirjataan tulosvaikutteisesti. Tuloslaskelmaan siirretyt käyvän arvon muutokset kohdistuvat tuloslaskelmalla liiketoiminnan muihin tuottoihin ja -kuluihin sekä konsernin sähköposition osalta materiaaleihin ja ostoihin.

1 000 €

Arvonmuutosrahasto	Kaasujohdannaiset	Sähköjohdannaiset	Yhteensä
Rahavirran suojaukset laajassa tuloksessa	-2 684		-2 684
Rahavirran suojaukset siirretty tulokseen	0		0
Rahavirran suojauksiin liittyvät laskennalliset verot	537		537
31.12.2018	-2 147		-2 147
Rahavirran suojaukset laajassa tuloksessa	14 646	-351	14 295
Rahavirran suojaukset siirretty tulokseen	-1 674	35	-1 639
Rahavirran suojaukset uudelleenluokitellut	-1 643		-1 643
Rahavirran suojauksiin liittyvät laskennalliset verot	-2 266	59	-2 207
31.12.2019	6 916	-257	6 660

Tulosvaikutteisesti kirjatut määrät kaasu- ja sähköjohdannaisista:

1 000 €

2019

Muihin liiketoiminnan tuottoihin/kuluihin sisältyvät nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	-1 674
Muihin liiketoiminnan tuottoihin/kuluihin sisältyvät uudelleenluokitellut nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	-1 643
Tilikauden ostoihin sisältyvät nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	35
31.12.2019	-3 282

4.6. Lainat

Laadintaperiaatteet

Lainat

Lyhytaikaisten lainojen käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa, sillä diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä. Pitkäaikaiset lainat

ovat vaihtuvakorkoisia ja ne on kirjattu tilinpäätöksessä jaksotettuun hankintamenuun. Lainan transaktiomenot on lisätty lainan käypään arvoon efektiivisen koron menetelmällä.

1 000 €

Lainat	2019	2018
Pitkäaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	229 411	415 111
Yhteensä	229 411	415 111
Lyhytaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	0	19 808
Yhteensä	0	19 808
Lainat yhteensä	229 411	434 919

Kaikki lainat rahoituslaitoksilta ovat euromääräisiä pankkilainoja, jotka eräännyvät vuonna 2022.

4.7. Muut pitkäaikaiset velat

1 000 €

Muut pitkäaikaiset velat	2019	2018
Vuokrasopimusvelat – pitkäaikainen osuus	186 005	141 219
Osallistumismaksujen tuloutusvelka	0	2 274
Yhteensä	186 005	143 493

Vuokrasopimusvelkojen ryhmittelystä on esitetty lisätietoja liitetiedossa 4.2. Rahoitusriskien hallinta.

Vuokrasopimusvelkojen bruttomääräiset vähimmäisvuokrat erääntyvät seuraavasti:

1 000 €

Vähimmäisvuokrien erääntyminen	2019	2018
Enintään 1 vuoden kuluessa	21 521	11 868
1–5 vuoden kuluttua	82 915	47 787
Yli 5 vuoden kuluttua	259 668	192 478
Yhteensä	364 104	252 133

1 000 €

Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen	2019	2018
Enintään 1 vuoden kuluessa	20 700	11 381
1–5 vuoden kuluttua	72 433	39 953
Yli 5 vuoden kuluttua	172 337	102 885
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	265 469	154 219
Kertymättömät rahoituskulut	98 635	97 914
Yhteensä	364 104	252 133

5 Muut liitetiedot

5.1. Yrityshankinnat ja -myynnit

YRITYSHANKINNAT 2019

Gasum Oy on allekirjoittanut marraskuun 13. päivä sopimuksen, jolla se ostaa AGAn Clean Energy- ja Nauticorin Marine Bunkering -liiketoiminnat Linde AG:ltä. Yrityskaupassa Gasumin omistukseen siirtyy LNG-tuotantolaitos, kaksi LNG-terminaalia, kaksi LNG-bunkrausalausta sekä yhteensä 48 kaasutankkausasemaa Ruotsissa ja Norjassa. Kauppa edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Kauppa on tarkoitus saattaa loppuun vuoden 2020 aikana.

Yrityskauppa vie eteenpäin Gasumin strategiaa edistään pohjoismaisen kaasumarkkinan kehittymistä ja laajentamalla entisestään energiaratkaisujen tarjontaa sekä teollisuuden että maa- ja meriliikenteen tarpeisiin. Lisäksi yrityskauppa vauhdittaa erityisesti Gasumin raskaan liikenteen puhtaampiin kuljetusratkaisuihin keskittyvän kasvustrategian toteuttamista Pohjoismaissa.

17.5.2019 Gasum sai päätökseen liiketoimintakaupan, jolla se ostaa Mäkikylän biokaasulaitoksen Kouvola Vesi Oy:ltä. Gasumin ja Kouvolan Veden välisen sopimuksen mukaisesti Mäkikylän biokaasulaitos ja sen liiketoiminta sopimuksineen siirtyivät Gasumille 17.6.2019. Laitos koostuu Mäkikylän jätevedenpuhdistamon yhteydessä sijaitsevasta biokaasulaitosrakennuksesta prosessilaitteineen. Kauppa mahdollistaa investoinnit laitoksen tuotantokapasiteetin merkittävään kasvattamiseen. Kaupalla ei ollut olennaista merkitystä Gasum-konserniin.

YRITYSMYYNNIT 2019

28.2.2019 Gasum Oy sai päätökseen yrityskaupan, jossa se myi 100-prosenttisesti omistamansa tytäryhtiön Gasum Tekniikka Oy:n teollisuuden kunnossapitokumppanille Viafin Service Oy:lle. Yrityskaupassa Gasum Tekniikasta tuli osa Viafin Service-konsernia. Yrityskauppa on osa Gasumin strategiaa keskittyä pohjoismaisten kaasumarkkinoiden ja energiainfrastruktuurin kehittämiseen. Kaupasta syntynyt myyntivoitto esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

23.4.2019 Gasum myi tanskalaisen Green LNG A/S:n osakekannasta 33,3 % Fjord Line Danmark A/S:lle ja Eniig Energi Naturgas A/S:lle. Green LNG A/S yhdisteltiin myyntiin saakka Gasum-konserniin osakkuusyhtiönä eikä kaupalla ole vaikutusta konserniin taseeseen eikä raportointikauden tulokseen.

Gasum myi Suomen kaasupörssi palvelut -liiketoiminnan liettualaiselle kaasupörssi-toimija UAB GET Balticille elokuussa 2019. Sopimuksen mukaisesti Gasumin omistama Kaasupörssi Oy lopettaa toimintansa 1.1.2020 ja samalla UAB GET Baltic aloittaa toimintansa Suomessa.

YRITYSHANKINNAT JA LIIKETOIMET MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN KANSSA 2018

31.8.2018 Gasum saattoi päätökseen yrityskaupan, jonka seurauksena Gasum Oy:lle siirtyi koko osakekanta yhtiöistä Enegia Consulting Oy, Enegia Portfolio Services Oy sekä Intstream Oy. Kauppa vahvisti Gasumin pohjoismaista strategiaa mahdollistamalla palveluiden laajentamisen energian tukkumarkkinoilla. Kaupan jälkeen Enegia Consulting Oy:n nimi muutettiin Gasum Consulting Oy:ksi, ja Enegia Portfolio Services Oy:n nimi muutettiin Gasum Portfolio Services Oy:ksi.

Hankittujen yhtiöiden muodostama Energiamarkkinapalvelu-liiketoiminta on raportoitu Gasum-konsernin luvuissa 1.9.2018 alkaen. Hankintamenolaskelman perusteella on tehty käyvän arvon kohdistuksia asiakassuhteisiin liittyviin ai-neettomiin oikeuksiin, jotka poistetaan asiakassuhteiden keskimääräisen kestoajan mukaisesti keskimäärin 10–15 vuodeksa. Kaupasta syntyi liikearvoa 2,5 miljoonaa euroa. Hankintoihin liittyvät kulut olivat 0,5 miljoonaa euroa.

Hankittujen liiketoimintojen laadintaperiaatteet on esitetty kohdassa 1.3. Konsolidointiperiaatteet.

10.10.2018 Gasum toteutti osto-option Skangas AS:n (nyk. Gasum AS) osakkeista nostaen omistusosuutensa yhtiön osakkeista 100 prosenttiin. Tämä määräysvallattoman omistajan 30 prosentin osuuden hankinta toteutettiin oman pääoman sisäisenä kirjauksena ja rahavirtalaskelmalla se on esitetty rahoituksen rahavirrassa. Osto-optiosta oli kirjattuna velka konsernin muissa pitkäaikaisissa veloissa. Option toteutushinta oli 25,1 miljoonaa euroa ja kirjatun velan uudelleenarvostus aiheutti 1,2 miljoonan euron kuluvaikutuksen konsernin tuloslaskelmaan. Yhtiöstä oli määräysvalta jo ennen osto-option toteuttamista, joten hankintaa ei käsitelty liiketoimintahankintana.

Vuoden 2018 lopussa kaasuyhdysputkea Suomen ja Viron välille rakentava Baltic Connector Oy siirtyi Suomen valtiolta Gasum-konserniin. Baltic Connector Oy siirtyi konserniin pääomasijoituksena eikä sitä käsitelty liiketoimintahankintana. Kyseessä oli vastikkeeton sijoitus varoista ja veloista, jotka yhdessä muodostavat liiketoiminnan. Baltic Connector Oy yhdisteltiin konserniin IFRS:n mukaisella menetelmällä (Predecessor value), jonka mukaan konserniin yhdistellään tasearvot IFRS standardien mukaisin kirjanpitoarvoin.

YRITYSMYYNNIT 2018

Vuonna 2018 ei myyty liiketoimintoja.

5.2. Lopetetut toiminnot

Laadintaperiaatteet

Lopetetut toiminnot

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka on jokin seuraavista: merkittävä erillinen liiketoiminta- tai maantieteellinen yksikkö, osa koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tytäryhtiö, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränänsä konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Lopetettujen toimintojen varat sekä näihin liittyvät velat esitetään erillään muista eristä.

Uuden maakaasumarkkinalain mukaisesti kaasun siirtoliiketoiminta eriytetään Gasum-konsernista omaksi erilliseksi yhtiökseen 1.1.2020. Omistuksellinen eriyttäminen toteutetaan osittaisjakautumisena siten, että jakautuvasta erillisyyhtiöstä Gasum Oy:stä siirtyy siirtoliiketoimintaan liittyvät varat ja velat jakautumisessa perustettavaan uuteen vastaanottavaan yhtiöön. Vastaanottavan yhtiön nimi on Gasgrid Finland Oy.

Siirtoliiketoimintaan liittyen Gasum-konserni omistaa Suomen maakaasun siirtoverkoston sekä Suomen ja Viron välille rakennettavan kaasuyhdysputkihankkeen (Baltic Connector). Siirtoliiketoiminnan muodostavat emoyhtiö Gasum Oy:n siirtoliiketoiminta, Baltic Connector Oy, Suomen Kaasunsiirtopalvelut Oy ja Kaasupörssi Oy.

Gasum Oy:n hallitus on hyväksynyt jakautumissuunnitelman kokouksessaan 12.6.2019 ja se on rekisteröity 27.6.2019. Jakautuva Siirtoliiketoimintaan liittyvä kokonaisuus konsernin luvuista esitetään lopetettuna toimintona tilinpäätöksessä 31.12.2019. Tilinpäätöksessä esitetyt tuloslaskelmaan liittyvät luvut, mukaan lukien vuoden 2018 vastaavat ajanjaksot, käsittävät vain jatkuvat toiminnot. Tase on raportoitu noudattaen IFRS 5 -standardia, ja vertailukausien luvut ennen osittaista jakautumista sisältävät myös jakautumisessa siirtyvät omaisuuserät ja velat, eikä vertailukauden tase siten heijasta jatkuvien toimintojen taloudellista asemaa.

Alla on esitetty lopetettujen toimintojen tulos, siirtyvä nettovarallisuus ja osuus rahavirroista.

1 000 €

Lopetettujen toimintojen tulos

	2019	2018
Liikevaihto	202 162	209 807
Kulut	-113 600	-108 617
Voitto ennen veroja	88 562	101 190
Tuloverot	-18 651	-20 581
Lopetettujen toimintojen tilikauden voitto	69 911	80 609

1 000 €

Lopetettujen toimintojen nettovarot

31.12.2019

VARAT	
Pitkäaikaiset varat	
Aineettomat hyödykkeet	13 838
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	392 258
Muut pitkäaikaiset saamiset	63
Pitkäaikaiset varat yhteensä	406 159
Lyhytaikaiset varat	
Vaihto-omaisuus	3 266
Myyntisaamiset ja muut saamiset	69 432
Rahavarat	12 686
Lyhytaikaiset varat yhteensä	85 384
Varat yhteensä	491 543

1 000 €

31.12.2019

VELAT	
Pitkäaikaiset velat	
Lainat	159 694
Muut pitkäaikaiset velat	4 534
Johdannaisinstrumentit	1 247
Laskennalliset verovelat	36 989
Eläkeveloitteet	515
Pitkäaikaiset velat yhteensä	202 980
Lyhytaikaiset velat	
Lainat	40 000
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	29 626
Lyhytaikaiset velat yhteensä	69 626
Velat yhteensä	272 607

1 000 €

Lopetettujen toimintojen rahavirrat

2019

2018

Liiketoiminnan rahavirta	61 290	98 473
Investointien rahavirta	-8 432	-4 642
Rahoituksen rahavirta	-18 013	-26 472
Rahavirrat yhteensä	34 845	67 359

5.3. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 €

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2019	2018
Pantit	175	193
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vastuusitoumukset	112 700	304 225
Yhteensä	112 875	304 418

Gasum Oy vastaa nesteytetyn maakaasun hankinnasta ja laivakuljetuksista Manga LNG Oy:n Tornion LNG-terminaaliin osapuolten välisen pitkäkestoisen toimitussopimuksen mukaisesti. Manga LNG Oy on osakkaidensa yhteisyritys, joka vastaa kaasun hankinnasta ja LNG-terminaalipalveluiden toimittamista osakkaidensa tarpeisiin. Gasum LNG Oy:llä on 25 %:n omistusosuus Manga LNG Oy:stä ja yhtiö vastaa sopimustensa mukaisesti kaasun hankinnasta Manga LNG Oy:ltä sekä omistukseen perustuvasta osuudestaan Manga LNG Oy:n ja sen tytäryhtiön Manga Terminaali Oy:n investointikustannuksista, hallinnollisista ja operatiivisista kustannuksista sekä Manga Terminaali Oy:n tuottamien terminaalipalveluiden kustannuksista. Manga LNG Oy ja Gasum Oy ovat sopineet vuosittain toimitettavasta vähittäisvolyyymista. Mikäli Manga LNG Oy ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyyymia, maksaa yhtiö erotuksen osalta ennakkomaksun, joka kirjataan Gasumilla saatuihin ennakkomaksuihin maksun tapahduttua.

VUOKRAVASTUUT

Vuokravastuissa on esitetty vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokranantajalle, ja jotka kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokra määräytyy ajan kulumisen perusteella eivätkä sopimukset sisällä osto-optioita tai indeksisidonnaisuuksia, jotka olennaisesti vaikuttaisivat vuokrien määrään. Vuokravastuut sisältävät operatiivisia vuokrasopimuksia, joihin ei ole sovellettu IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutuksia on kuvattu kappaleessa 3.2 Aineelliset hyödykkeet.

1 000 €

Vuokravastuut	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	222	4 116
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	413	11 001
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät		32 572
Yhteensä	636	47 689

5.4. Konserniyritykset

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin jatkuviin toimintoihin kuuluvat yritykset sekä konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset 31.12.2019.

Emoyhtiö	Rekisteröintivaltio			
Gasum Oy	Suomi			
Tytäryhtiöt	Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %	
Gasum Consulting Oy	Suomi	100	100	
Gasum LNG Oy	Suomi	100	100	
Gasum Portfolio Services Oy	Suomi	100	100	
Intstream Oy	Suomi	100	100	
Riihimäen Biotehdas Oy	Suomi	100	100	
Gasum AB	Ruotsi	100	100	
Gasum LNG AB	Ruotsi	100	100	
Gasum Stigtomta AB	Ruotsi	71,3	71,3	
Gasum Västerås AB	Ruotsi	98,7	98,7	
Gasum AS	Norja	100	100	
Gasum Oü	Viro	100	100	
Yhteis- ja osakkuusyritykset	Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %	
Hirtshals LNG A/S	Yhteisyritys	Tanska	50,0	50,0
Manga LNG Oy	Yhteisyritys	Suomi	25,0	25,0
Vadsbo Biogas AB	Yhteisyritys	Ruotsi	50,0	50,0

5.5. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat (a) Gasum Oy:n osakkuus- ja yhteisyritykset; (b) Yhtiön johto, johon kuuluu Gasum Oy:n hallituksen jäsenet ja sihteeri, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenet ja yritykset, joissa heillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta ja (c) Gasum Oy:n omistaja.

Konsernin emoyhtiö on Gasum Oy. Liiketoimet konsernin ja sen tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä, eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin. Muiden lähipiiriin kuuluvien yritysten kanssa tehdyt liiketoimet on eritelty alla olevassa taulukossa pois lukien Gasum Oy:n omistaja, sillä Gasum on julkiseen valtaan sidoksissa oleva yhteisö. Liiketoimet konsernin lähipiirin kanssa tapahtuvat markkinaehtoisesti.

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

1 000 €

Liiketoimet lähipiirin kanssa 2019	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Rahoitustuotot ja -kulut	Saamiset	Velat
Yhteisyritykset	32 495	4 626	0	3 153	8 328
Yhteensä	32 495	4 626	0	3 153	8 328

1 000 €

Liiketoimet lähipiirin kanssa 2018	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Rahoitustuotot ja -kulut	Saamiset	Velat
Yhteisyritykset	22	3 173	0	2 280	885
Yhteensä	22	3 173	0	2 280	885

1 000 €

Johdon työsuhde-etuudet	2019	2018
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 623	2 722
Muut pitkäaikaiset etuudet	27	209
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	82	251
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	457	437
Yhteensä	3 189	3 618

5.6. Oikeudenkäynnit ja vaateet

Yhtiön norjalainen LNG:n tuotantolaitostoimintaa harjoittava yhtiö Gasum LNG Production AS (sulautunut emoyhtiönsä Gasum AS:n) käynnisti heinäkuussa 2018 oikeusprosessin Stavangerin alioikeudessa Norjan talous- ja kauppaministeriöitä vastaan koskien paikallisten viranomaisten tekemää yhtiön tilastollista luokitusta, joka on vaikuttanut negatiivisesti yhtiön energiankulutusverotukseen. Yhtiö vaatii oikeusprosessissa korkeamman veroluokan mukaisesti vuosina 2014-2018 maksettuja veroja korkoineen palautettavaksi sekä oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Alioikeus antoi päätöksensä asiassa 26.4.2019 Norjan valtion hyväksi. Yhtiö on valittanut päätöksestä valitustuomioistuimeen, jossa suullinen käsittely pidetään toukokuussa 2020. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa 1.5 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät.

Yhtiö on keväällä 2019 valittanut markkinaoikeuteen Energiaviraston päätöksestä 26.2.2019 koskien maakaasumarkkinain maakaasutoimintojen laskennallista eriyttämistä koskevien eriyttämissäännösten soveltamisesta sekä samaan asiakokonaisuuteen liittyvästä Energiaviraston päätöksestä 15.3.2019 koskien yhtiön eriyttämislaskelmien korjaavista toimenpiteistä tilinpäätöksessä 1.1.–31.12.2018. Gasum on vaatinut markkinaoikeudelta 26.2.2019 päätöksen kumoamista osittain sekä 15.3.2019 päätöksen kumoamista kokonaisuudessaan. Yhtiö on lisäksi vaatinut, että Energiavirasto velvoitetaan korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut. Yhtiö on valituksessaan esittänyt, että Energiaviraston päätökset ovat perusteettomia ja osin sovellettavien lakien vastaisia. Yhtiön näkemyksen mukaan yhtiön soveltamat maakaasuliiketoimintojen laskennalliset eriyttämisperiaatteet ovat olleet maakaasumarkkinain mukaisia ja sovellettavien eriyttämisperiaatteiden muutokselle on ollut perustellut syyt. Lisäksi yhtiön näkemys on, että Energiavirasto on päätöksessään virheellisesti katsonut, että yhtiön esittämät ja sen soveltamien maakaasutoimintojen eriyttämisperiaatteiden mukaisesti laaditut eriyttämislaskelmat aiheuttaisivat maakaasutoimintojen välisen ristiinsubvention. Yhtiö on edelleen katsonut, että Energiavirastolla ei ole ollut perusteita velvoittaa yhtiötä muuttamaan tai korjaamaan tilinpäätöstietoja päätöksissä esitetyllä tavalla eikä toimivaltaa kieltää 1.1.–31.12.2018 tilinpäätöksen hyväksymistä ennen korjaavien toimenpiteiden suorittamista. Energiaviraston päätökset eivät sisällä yhtiötä kohtaan nimenomaisia euromääräisiä suoritusvaatimuksia. Markkinaoikeus käsittelee vireillä olevia valituksia yhdessä ja antaa molemmissa asioissa ratkaisunsa todennäköisesti vuoden 2020 aikana. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen.

5.7. Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Gasumin siirtoliiketoiminta on omistuksellisesti eriytetty vuoden 2020 alusta alkaen maakaasumarkkinain mukaisesti. Uusi siirtoverkkoyhtiö Gasgrid Finland Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Gasum toimi vuoden 2019 loppuun saakka järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR

	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	1	855 579 652,50	885 791 086,54
Liiketoiminnan muut tuotot	2	65 067 695,29	7 221 716,64
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	3	-645 169 999,59	-675 229 181,52
Varastojen muutos	3	-931 651,45	2 328 582,29
Ulkopuoliset palvelut		-8 506 187,34	-4 317 053,21
		-654 607 838,38	-677 217 652,44
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	4	-15 991 781,95	-13 931 473,64
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	4	-3 086 287,94	-2 625 771,06
Muut henkilösivukulut	4	-508 209,01	-633 031,58
		-19 586 278,90	-17 190 276,28
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	5	-27 040 737,85	-22 467 487,72
Arvonalentumiset	5	-825 096,91	-1 590 308,10
		-27 865 834,76	-24 057 795,82
Liiketoiminnan muut kulut	6	-122 279 292,98	-55 663 320,89
Liikevoitto		96 308 102,77	118 883 757,75
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä	8	13 056 533,58	8 233 712,08
Muilta	8	3 998 156,76	3 319 247,98
		17 054 690,34	11 552 960,06
Muut korko- ja rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille		-101 738,95	0,00
Muille	8	-14 735 995,78	-8 156 021,13
		-14 837 734,73	-8 156 021,13
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		98 525 058,38	122 280 696,68
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	9	23 237 338,91	20 020 011,52
Saatu konserniavustus	9	0,00	692 250,00
Annettu konserniavustus	9	0,00	-1 015 000,00
		23 237 338,91	19 697 261,52
Tuloverot	10	-27 113 901,08	-31 354 988,48
Tilikauden voitto / tappio		94 648 496,21	110 622 969,72

EMOYHTIÖN TASE

EUR

	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		26 909,02	5 379,89
Muut pitkävaikutteiset menot		26 701 952,27	9 269 314,77
	11	26 728 861,29	9 274 694,66
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2 673 000,74	2 587 851,78
Rakennukset ja rakennelmat		326 635 124,82	314 033 120,58
Koneet ja kalusto		48 175 045,80	31 692 398,52
Muut aineelliset hyödykkeet		7 542 235,55	6 147 778,32
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		38 713 536,62	31 671 264,00
	12	423 738 943,53	386 132 413,20
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		349 112 708,97	324 290 120,81
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		324 892 650,00	97 147 522,17
Muut osakkeet ja osuudet		49 853,40	49 853,40
	13	674 055 212,37	421 487 496,38
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 124 523 017,19	816 894 604,24
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	16 700 201,62	11 596 717,06
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Pitkäaikaiset muut saamiset		226 886,52	207 921,48
	15	226 886,52	207 921,48
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		134 703 358,44	132 811 913,62
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		38 660 042,56	90 028 466,09
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyriksiltä		3 152 555,08	2 280 273,13
Lyhytaikaiset muut saamiset		383 983,48	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		11 454 979,24	3 514 834,48
	16	188 354 918,80	228 635 487,32
Rahat ja pankkisaamiset	17	620 188,41	8 219 403,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		205 902 195,35	248 659 529,71
Vastaavaa yhteensä		1 330 425 212,54	1 065 554 133,95

EMOYHTIÖN TASE

EUR

	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		178 279 205,41	178 279 205,41
Muut rahastot		26 313 227,74	26 313 227,74
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		309 919 371,38	232 198 802,28
Tilikauden voitto (tappio)		94 648 496,21	110 622 969,72
		404 567 867,59	342 821 772,00
Oma pääoma yhteensä	18	609 160 300,74	547 414 205,15
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Kertynyt poistoero	19	132 405 365,81	155 642 704,72
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		390 000 000,00	160 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat		3 810 546,61	4 472 783,96
	20	393 810 546,61	164 472 783,96
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Ostovelat		68 860 690,40	35 264 857,79
Velat saman konsernin yrityksille		69 658 721,39	95 534 167,84
Muut velat		47 573 133,87	47 948 105,22
Siirtovelat		8 199 608,75	18 392 505,19
Muut lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrietykset		756 844,97	884 804,08
	21	195 048 999,38	198 024 440,12
Vieras pääoma yhteensä		588 859 545,99	362 497 224,08
Vastattavaa yhteensä		1 330 425 212,54	1 065 554 133,95

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

EUR

	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		98 525 058	122 280 697
Oikaisut:			
Suunnitelman mukaiset poistot	5	27 865 835	24 057 796
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	8	9 045 944	13 222 020
Rahoitustuotot- ja kulut	8	-2 216 956	-3 396 939
Muut erät joihin ei liity maksua		673 488	1 846 346
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		133 893 369	158 009 919
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-8 400 153	-39 956 165
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-4 835 697	64 412 624
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		55 686 615	3 430 081
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		176 344 134	185 896 469
Maksetut korot ja muut liiketoiminnan rahoituskulut		-4 693 313	-3 048 421
Saadut korot liiketoiminnasta		8 503 017	8 978 990
Maksetut välittömät verot		-43 462 743	-36 640 908
Liiketoiminnan rahavirta		136 691 095	155 186 120
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-40 318 216	-32 392 121
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		211 932	334 056
Yrityshankinnat ja myynnit		133 746	-35 516 540
Myönnettyt lainat		-302 134 876	-14 070 965
Investointien rahavirta		-342 107 414	-81 645 570
Rahoituksen rahavirrat			
Lyhytaikaisten lainojen nostot		3 161 412	5 077 382
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-2 269 159	-33 156 585
Pitkäaikaisten lainojen nostot		393 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-163 000 000	-3 037 672
Saadut ja annetut konserniavustukset		-172 750	-1 313 000
Maksetut osingot		-32 902 401	-32 902 401
Rahoituksen rahavirta		197 817 103	-65 332 276
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa		8 219 404	11 130
Rahavarat tilikauden lopussa		620 188	8 219 404

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS LAADINTAPERIAATTEET

Gasum Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2019.

TULOUTUSPERIAATE

Gasum Oy:n liikevaihto koostuu pääasiassa kaasun myynnistä. Myynti tuloutetaan, kun kaasu on toimitettu. Palveluiden myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot ovat kirjattu vuosikuluksi silloin kun ne syntyvät.

ELÄKKEET

Gasum Oy:n lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

LEASING

Leasingmaksut on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Leasing sopimusten jäljellä olevat vuokrat on esitetty liitetietojen vastuissa. Leasing sopimusten ehdot eivät poikkea tavanomaisista ehdoista.

JOHDANNAISET

Yhtiön hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Rahoituspolitiikan tavoitteena on suojata liikevaihdon kaasumyynnin myyntikatetta ja pienentää yhtiön tuloksen vaihtelua.

Korkoriskin hallintaan tehtyjen johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksesta johtuva realisoitumaton tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, mutta saadut voitot kirjataan varovaisuuden periaatteella vasta sopimuksen erääntyessä. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyrillä.

Valuuttajohdannaisia ja hyödykejohdannaisia käytetään yhtiössä sekä yhtiön transaktioista että tytäryrityksistä tulevan transaktioriskin suojautumiseen. Valuutta- ja hyödykejohdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivänä käypään arvoon, ottaen huomioon korkotekijöitä valuuttajohdannaisten osalta. Johdannaisten käyvän arvon muutoksesta johtuva realisoitumaton tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, mutta saadut voitot kirjataan vasta sopimuksen erääntyessä.

VEROT

Veroihin sisältyy verotettavan tulon perusteella laskettu vero. Aikaisempien tilikausien verot sisältyvät tuloslaskelman tulo- ja menoille.

PYSYVÄT VASTAAVAT JA POISTOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasa-poistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja Rakennelmat 15–65 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–15 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 20–40 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- Aineettomat oikeudet 3–5 vuotta.
- Maa-alueista ei voi tehdä poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoa.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1 Liikevaihto

EUR

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma	2019	2018
Kotimaa	836 485 676,73	879 911 320,70
Muut	19 093 975,77	5 879 765,84
Yhteensä	855 579 652,50	885 791 086,54

2 Liiketoiminnan muut tuotot

EUR

Liiketoiminnan muut tuotot	2019	2018
Vuokratuotot	422 576,46	251 285,00
Vuokratuotot konserni	14 515,50	92 135,25
Käyttöomaisuuden myynti	210 500,00	811 545,96
Johdannaisten voitot	61 187 528,63	3 332 438,17
Muut tuotot	3 232 574,70	2 734 312,26
Yhteensä	65 067 695,29	7 221 716,64

3 Materiaalit ja palvelut

EUR

Materiaalit ja palvelut	2019	2018
Materiaalit ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	645 169 999,59	675 229 181,52
Varastojen muutos	931 651,45	-2 328 582,29
Materiaalit ja tarvikkeet yhteensä	646 101 651,04	672 900 599,23
Ulkopuoliset palvelut	8 506 187,34	4 317 053,21
Yhteensä	654 607 838,38	677 217 652,44

Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun ostohintaan sisältyvä valmistevero 63,3 miljoonaa euroa (2018: 67,1 miljoonaa euroa) on kirjattu ostoihin.

4 Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä

EUR

Henkilöstökulut	2019	2018
Palkat ja palkkiot	15 991 781,95	13 931 473,64
Eläkekulut	3 086 287,94	2 682 529,02
Lakisääteiset henkilösivukulut	508 209,01	633 031,58
Yhteensä	19 586 278,90	17 190 276,28

Henkilöstön määrä keskimäärin	2019	2018
Toimihenkilöitä	172	148
Työntekijöitä	21	8
Henkilöstön määrä keskimäärin	193	156

5 Poistot ja arvonalentumiset

EUR

Poistot ja arvonalentumiset	2019	2018
Poistot aineettomista oikeuksista	6 598,17	68 968,12
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	3 881 731,63	2 820 882,96
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	16 056 266,02	14 764 034,11
Poistot koneista ja laitteista	6 702 672,56	4 539 011,99
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	393 469,47	274 590,54
Suunnitelman mukaiset poistot	27 040 737,85	22 467 487,72
Arvonalentumiset	825 096,91	1 590 308,10
Yhteensä	27 865 834,76	24 057 795,82

6 Liiketoiminnan muut kulut

EUR

Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
Vuokrat	11 019 722,26	9 010 948,04
Kunnossapitokulut	13 669 108,94	10 931 345,76
Palveluostot	11 114 100,09	10 860 053,62
Markkinointikulut	2 130 449,32	2 389 131,13
Johdannaisten realisoitunut tappio	47 490 050,99	2 712 564,25
Johdannaisten realisoitumaton tappio	8 906 331,44	13 745 761,47
Muut*	27 949 529,94	6 013 516,62
Yhteensä	122 279 292,98	55 663 320,89

*Erä Muut sisältää muun muassa siirtohintamallin muutokseen liittyviä kuluja vuonna 2019.

7 Tilintarkastajan palkkiot

EUR

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
Lakisääteinen tilintarkastus	132 000,00	85 017,60
Tilintarkastajien lausunnot	50 330,00	5 050,00
Veropalvelut	258 416,46	38 950,00
Muut palvelut	237 137,50	88 774,63
Yhteensä	677 883,96	217 792,23

8 Rahoitustuotot ja -kulut

EUR

Rahoitustuotot	2019	2018
Korkotuotot muista pitkäaikaisista saamisista	291 618,74	679 919,98
Korko- ja rahoitustuotot ulkoiset	3 706 538,02	2 533 967,98
Korko- ja rahoitustuotot konserni	13 056 533,58	8 339 072,10
Yhteensä	17 054 690,34	11 552 960,06

EUR

Rahoituskulut	2019	2018
Rahoituslainojen korkokulut	1 727 946,53	1 136 874,35
Tappiot johdannaisten käyvän arvon muutoksesta	4 619 667,57	1 170 832,20
Muut rahoituskulut*	8 490 120,63	5 848 314,58
Yhteensä	14 837 734,73	8 156 021,13

* Muut rahoituskulut sisältää 2,8 milj. euron fuusiotappion tytäryhtiöiden sulautumisista.

9 Tilinpäätössiirrot

EUR

Tilinpäätössiirrot	2019	2018
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	23 237 338,91	20 020 011,52
Saatu konserniavustus	0,00	692 250,00
Annettu konserniavustus	0,00	-1 015 000,00
Yhteensä	23 237 338,91	19 697 261,52

10 Verot

EUR

Verot	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-27 148 816,88	-30 930 950,27
Edellisten tilikausien verot	34 915,80	-424 038,21
Yhteensä	-27 113 901,08	-31 354 988,48

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

11 Aineettomat hyödykkeet

EUR

2019	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 228 901,70	30 848 230,87	32 077 132,57
Lisäykset	31 515,63	18 911 799,82	18 943 315,45
Fuusiossa siirtyneet	0,00	82 600,42	82 600,42
Vähennykset	0,00	-6 936 635,89	-6 936 635,89
Siirrot erien välillä	0,00	2 921 437,28	2 921 437,28
Hankintameno 31.12.	1 260 417,33	45 827 432,50	47 087 849,83
Kertyneet poistot 1.1.	1 223 521,81	21 578 916,10	22 802 437,91
Poistot	6 598,17	3 881 731,63	3 888 329,80
Arvon alentumiset	3 388,33	601 468,39	604 856,72
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-6 936 635,89	-6 936 635,89
Kertyneet poistot 31.12.	1 233 508,31	19 125 480,23	20 358 988,54
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	5 379,89	9 269 314,77	9 274 694,66
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	26 909,02	26 701 952,27	26 728 861,29

EUR

2018	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 228 901,70	29 187 011,31	30 415 913,01
Lisäykset	0,00	1 872 967,81	1 872 967,81
Vähennykset	0,00	-1 638 917,45	-1 638 917,45
Siirrot erien välillä	0,00	1 427 169,20	1 427 169,20
Hankintameno 31.12.	1 228 901,70	30 848 230,87	32 077 132,57
Kertyneet poistot 1.1.	1 154 553,69	20 119 697,46	21 274 251,15
Poistot	68 968,12	2 820 882,96	2 889 851,08
Arvon alentumiset	0,00	277 253,13	277 253,13
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-1 638 917,45	-1 638 917,45
Kertyneet poistot 31.12.	1 223 521,81	21 578 916,10	22 802 437,91
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	74 348,01	9 067 313,85	9 141 661,86
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 379,89	9 269 314,77	9 274 694,66

12 Aineelliset hyödykkeet

EUR

2019	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 587 851,78	625 940 245,18	133 670 731,72	10 211 685,18	31 860 175,42	804 270 689,28
Lisäykset	31 405,92	4 598 000,00	3 688 077,84	10 507,25	36 502 597,54	44 830 588,55
Fuusiossa siirtyneet	53 743,04	16 269 668,72	19 032 475,08	2 567 000,27	142 839,85	38 065 726,96
Vähennykset		-3 016 582,09	-1 831 947,04	0,00	0,00	-4 848 529,13
Siirrot erien välillä	0,00	11 089 922,28	7 493 737,85	0,00	-21 505 097,41	-2 921 437,28
Saadut investointituet	0,00	-486 835,73	0,00	0,00	-320 778,78	-807 614,51
Oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00	-7 966 200,00	-7 966 200,00
Hankintameno 31.12.	2 673 000,74	654 394 418,36	162 053 075,45	12 789 192,70	38 713 536,62	870 623 223,87
Kertyneet poistot 1.1.	0,00	311 907 124,60	101 978 333,20	4 063 906,86	0,00	417 949 364,66
Poistot	0,00	16 056 266,02	6 702 672,56	393 469,47	0,00	23 152 408,05
Arvon alentumiset	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-2 917 714,08	-1 831 947,04	0,00	0,00	-4 749 661,12
Fuusiossa siirtyneet	0,00	2 713 617,05	7 028 970,95	789 580,82	0,00	10 532 168,82
Kurssiero, syöttö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	327 759 293,59	113 878 029,67	5 246 957,15	0,00	446 884 280,41
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	2 587 851,78	314 033 120,58	31 692 398,52	6 147 778,32	31 671 264,00	386 132 413,40
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2 673 000,74	326 635 124,77	48 175 045,78	7 542 235,55	38 713 536,62	423 738 943,46

EUR

2018	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 666 891,78	624 732 930,02	131 974 947,56	9 345 895,08	8 021 736,05	776 742 400,49
Lisäykset	0,00	2 693 758,36	3 133 348,24	865 790,10	28 946 060,34	35 638 957,04
Vähennykset	-79 040,00	-1 663 229,44	-1 341 947,68	0,00	-1 084 999,07	-4 169 216,19
Siirrot erien välillä	0,00	1 226 514,74	419 996,40	0,00	-3 073 680,34	-1 427 169,20
Saadut investointituet	0,00	-1 049 728,50	-515 612,80	0,00	0,00	-1 565 341,30
Oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00	-948 941,56	-948 941,56
Hankintameno 31.12.	2 587 851,78	625 940 245,18	133 670 731,72	10 211 685,18	31 860 175,42	804 270 689,28
Kertyneet poistot 1.1.	0,00	297 576 891,66	98 698 404,22	3 789 316,32	0,00	400 064 612,20
Poistot	0,00	14 764 034,11	4 539 011,99	274 590,54	0,00	19 577 636,64
Arvon alentumiset	0,00	1 124 143,55		0,00	188 911,42	1 313 054,77
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-1 557 944,72	-1 259 083,01	0,00	0,00	-2 817 027,73
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	311 907 124,60	101 978 333,20	4 063 906,86	188 911,42	418 138 276,08
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	2 666 891,78	327 156 038,36	33 276 543,34	5 556 578,76	8 021 736,05	376 677 788,29
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	2 587 851,78	314 033 120,58	31 692 398,52	6 147 778,32	31 671 264,00	386 132 413,60

13 Sijoitukset

EUR

2019	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni- yrityksiltä	Sijoitukset
Hankintameno l.l.	324 290 120,81	49 853,40	97 147 522,17	421 487 496,38
Lisäykset	65 811 501,19	0,00	240 306 046,62	306 117 547,81
Vähennykset	8 436 021,95	0,00	789 798,91	9 225 820,86
Fuusio	-32 552 891,08	0,00	-11 771 119,88	-44 324 010,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	349 112 708,97	49 853,40	324 892 650,00	674 055 212,37

EUR

2018	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni- yrityksiltä	Sijoitukset
Hankintameno l.l.	263 023 579,28	49 853,40	83 076 557,23	346 149 989,91
Lisäykset	65 516 541,53	0,00	14 070 964,94	79 587 506,47
Vähennykset	-4 250 000,00	0,00	0,00	-4 250 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	324 290 120,81	49 853,40	97 147 522,17	421 487 496,38

14 Vaihto-omaisuus

EUR

Vaihto-omaisuus	2019	2018
Tuotevarastot	6 407 405,21	6 407 405,21
Muu vaihto-omaisuus	1 579 800,96	1 579 800,96
Ennakkomaksut	9 297 983,00	3 609 510,89
Yhteensä	16 700 201,62	11 596 717,06

Vaihto-omaisuuteen sisältyy LNG-hankintasopimukseen liittyvä ennakkomaksu 9,3 miljoonaa euroa.

15 Pitkäaikaiset saamiset

EUR

Pitkäaikaiset saamiset	2019	2018
Muut pitkäaikaiset saamiset	226 886,52	207 921,48
Yhteensä	226 886,52	207 921,48

16 Lyhytaikaiset saamiset

EUR

Lyhytaikaiset saamiset ulkopuolisilta	2019	2018
Myyntisaamiset	134 703 358,44	132 811 914,76
Siirtosaamiset	11 454 979,24	3 514 834,48
Muut saamiset	383 983,48	0,00
Yhteensä	146 354 918,80	136 326 749,24

EUR

Siirtosaamiset	2019	2018
Investointitukisaamiset	0,00	2 845 928,20
Projekteihin liittyvät saamiset	3 336 758,07	0,00
Verosaaminen	4 553 412,86	0,00
Muut siirtosaamiset	3 564 808,31	671 906,28
Yhteensä	11 454 979,24	3 517 834,48

EUR

Lyhytaikaiset saamiset konserniyrityksiltä	2019	2018
Myyntisaamiset	5 697 099,12	1 136 933,19
Siirtosaamiset	4 549 992,09	37 147,21
Konserni pankkisaamiset	25 386 864,44	85 552 524,20
Muut saamiset	3 026 086,91	3 301 861,49
Yhteensä	38 660 042,56	90 028 466,09

EUR

Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä	2019	2018
Myyntisaamiset	3 152 555,08	2 280 273,13
Yhteensä	3 152 555,08	2 280 273,13

17 Rahavarat

EUR

Rahavarat	2019	2018
Rahat ja pankkisaamiset	620 188,41	8 219 403,85
Yhteensä	620 188,41	8 219 403,85

18 Oma pääoma

EUR

Laskelma oman pääoman muutoksista	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Tasearvo 1.1.	178 279 205,41	26 313 227,74	342 821 772,00	547 414 205,15
Voitonjako			-32 902 400,62	-32 902 400,62
Tilikauden voitto			94 648 496,21	94 648 496,21
Tasearvo 31.12.	178 279 205,41	26 313 227,74	404 567 867,59	609 160 300,74

EUR

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta	2019	2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	26 313 227,74	26 313 227,74
Kertyneet voittovarot	309 919 371,38	232 198 802,28
Tilikauden voitto (tappio)	94 648 496,21	110 622 969,72
Yhteensä	430 881 095,33	369 134 999,74

19 Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR

Tilinpäätössiirtojen kertymä	2019	2018
Kertynyt poistoero 1.1.	155 642 704,72	175 662 716,24
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-23 237 338,91	-20 020 011,52
Kertynyt poistoero 31.12.	132 405 365,81	155 642 704,72

20 Pitkäaikainen vieras pääoma

EUR

Pitkäaikainen vieras pääoma	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	390 000 000,00	160 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 810 546,61	4 472 783,96
Yhteensä	393 810 546,61	164 472 783,96

Kaikki rahoituslainat eräännyvät alle 5 vuoden päästä.

21 Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR

Lyhytaikaiset velat ulkopuolisille	2019	2018
Ostovelat	68 860 690,40	35 264 857,79
Muut velat*	47 573 133,87	47 948 105,22
Siirtovelat	8 199 608,75	18 392 505,19
Yhteensä	124 633 433,02	101 605 468,20

* Koostuu pääosin arvonnisäverovelasta 32,3 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumenttivelasta 6,2 miljoonaa euroa.

EUR

Lyhytaikaiset velat konserniyrityksille	2019	2018
Ostovelat konserniyrityksille	427 919,05	2 923 412,27
Siirtyvät ostovelat konserniyrityksille	20 469 917,74	112 204,35
Konsernipankkivelat	29 580 950,52	84 587 039,54
Muut siirtovelat konserniyrityksille	4 525 859,79	795 846,66
Muut lyhytaikaiset velat konserniyrityksille	14 654 074,29	7 115 665,02
Yhteensä	69 658 721,39	95 534 167,84

EUR

Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille	2019	2018
Velat omistusyhteisyrityksille	756 844,97	884 804,08
Yhteensä	756 844,97	884 804,08

EUR

Siirtovelat	2019	2018
Siirtyvät korkovelat	1 119 213,89	273 777,78
Siirtyvät verovelat	0,00	11 795 428,95
Palkkoihin liittyvät erät	5 361 297,81	4 250 920,55
Muut siirtovelat	1 719 097,05	2 072 377,91
Yhteensä	8 199 608,75	18 392 505,19

22 Vastuut

EUR

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2019	2018
Omasta puolesta annetut:		
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	29 183 505,04	1 961 117,00
Pantit	174 535,40	174 535,40
Konserniyhtiöiden puolesta annetut:		
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	72 753 334,34	300 145 908,57
Yhteensä	102 111 374,78	302 281 560,97

EUR

Käyttöleasingvastuut	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	449 167,90	709 131,11
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	329 258,12	495 325,49
Yhteensä	778 426,02	1 204 456,60

EUR

Vuokravastuut	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	802 427,40	531 349,62
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	2 173 931,62	1 485 988,61
Yhteensä	2 976 359,02	2 017 338,23

EUR

Johdannaissopimukset	2019	2018
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset	-3 151 536,28	-1 729 045,38
Hyödykejohdannaiset	-25 817 213,37	156 102,15
Korkojohdannaiset	-2 632 551,73	-1 919 793,46
Johdannaissopimusten käyvät arvot yhteensä	-31 601 301,38	-3 492 736,69
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset	111 032 444,16	150 533 334,00
Hyödykejohdannaiset	143 928 236,26	176 829 723,13
Korkojohdannaiset	357 234 828,02	195 000 000,00
Johdannaissopimusten nimellisarvot yhteensä	612 195 508,44	522 363 057,13

* Emoyhtiön johdannaissopimusten netto käypä arvo oli yhteensä 16 801 950,90 euroa. Emoyhtiön positiivisten käyvän arvon omaavien johdannaissopimusten nimellisarvo oli yhteensä 817 735 451,58 euroa.

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (587/2017) 13 luvussa säädetään maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisesta eriyttämisestä toisistaan sekä maakaasualan kuulumattomista liiketoiminnoista. Lisäksi laskennallista eriyttämistä säätelee 31.12.2019 päättyneen tilikauden osalta kauppa- ja teollisuusministeriön asetus maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä (222/2005).

Gasum Oy:n eriyttämislaskelmien mukaiseen maakaasuverkko toimintaan sisältyvät siirtoverkosto, kaasun siirtomaksut sekä energiaverot. Eriyttämislaskelmien maakaasun myyntitoiminta sisältää kaasun energiamaksujen osuuden. Energiaviraston suosituksen sähkö- ja maakaasuliiketoimintojen laskennallisesta ja oikeudellisesta eriyttämisestä (Dnro 2449/421/2015) mukaisesti muiden liiketoimintojen eriyttämislaskelmia ei tarvitse julkaista tilinpäätöksen yhteydessä.

Maakaasumarkkinalain mukaan liiketapahtumat ja tase-erät kirjataan liiketoimintojen tuloslaskelmiin ja taseisiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi lain edellyttämällä tavalla yhteiset tulot ja menot sekä tase-erät jaetaan eriyttämisen yhteydessä laskennallisesti eri toimintoille siten, että aiheuttamisperiaate mahdollisuuksien mukaan toteutuu. Tuloslaskelman ja taseen erät, jotka eivät ole suoraan kohdennettavissa liiketoiminnoille, jaetaan liiketoiminnan laajuuteen perustuvilla jakoperusteilla. Rahat ja pankkisaamiset kohdistetaan laskennallisesti eri liiketoimintojen välillä edellisten tilikausien voittojen suhteessa.

Energiavirasto on 26.2.2019 ja 15.3.2019 antanut Gasum Oy:n maakaasuliiketoimintojen eriytettyjä laskelmia koskevat päätökset, joita tulee noudattaa muutoksenhausta huolimatta. Gasum on valittanut Energiaviraston edellä mainituista päätöksistä markkinaoikeuteen, jossa asia on vireillä. Tämän vuoksi yhtiö esittää maakaasuliiketoimintojen vuoden 2019 eriyttämislaskelmat sekä vertailukauden 2018 eriyttämislaskelmat alla käsiteltynä Energiaviraston päätöksissään edellyttämällä tavalla. Gasum on hakenut päätöksiin muutosta, sillä päätökset ja siten osittain tässä liitetiedossa esitetyt luvut eivät vastaa yhtiön näkemystä maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen eriyttämislaskelmia koskevien säännösten tulkinnasta. Muutoksenhaku ei kohdistu tase-eriin, jotka vaikuttavat valvontamenetelmän mukaiseen yhtiön maakaasuverkko toiminnan kohtuullisen tuoton laskentaan.

Verkkoliiketoiminnan käyttöomaisuuden nettoinvestoinnit vuonna 2019:

EUR

Aineettomat hyödykkeet	1 646 257,43
Rakennukset ja rakennelmat	1 824 872,36
Koneet ja kalusto	2 712 085,77
Nettoinvestoinnit yhteensä	6 183 215,56

Verkkoliiketoiminnan sijoitetun pääoman tuotto prosentti:

	2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	14 %	16 %

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	201 144 629,45	208 275 646,50
Liiketoiminnan muut tuotot	445 250,81	687 043,81
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-70 267 117,45	-70 437 280,85
Varastojen muutos	167 211,03	2 897 857,70
Ulkopuoliset palvelut	-1 080 318,18	-371 003,92
	-71 180 224,60	-67 910 427,07
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 246 075,02	-4 678 492,72
Henkilösivukulut	-1 161 720,10	-1 150 554,60
	-5 407 795,12	-5 829 047,32
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 846 403,49	-18 331 129,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-371 986,88	-1 262 770,12
	-18 218 390,37	-19 593 899,12
Liiketoiminnan muut kulut	-15 576 003,89	-14 894 549,64
Liikevoitto	92 207 466,28	100 734 767,16
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yritysiltä	5 324 994,46	2 457 589,55
Muilta	180 544,52	472 652,50
	5 505 538,98	2 930 242,05
Muut korko- ja rahoituskulut		
Muille	-3 714 686,65	-2 888 009,90
	1 790 852,33	42 232,15
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	92 998 318,61	100 776 999,31
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	16 526 819,05	17 254 054,07
Tuloverot	-21 818 036,11	-23 859 091,48
Tilikauden voitto / tappio	87 707 101,55	94 171 961,90

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR

Tase	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	2 420,95
Muut pitkävaikutteiset menot	6 495 419,60	6 522 899,97
	6 495 419,60	6 525 320,92
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet	310 747 484,78	324 430 640,00
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat	1 416 446,65	3 690 368,89
	312 163 931,43	328 121 008,89
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksistä	26 793 321,52	26 702 500,00
	26 793 321,52	26 702 500,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	345 452 672,55	361 348 829,81
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	3 265 965,99	5 900 296,78
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset muut saamiset	0,00	64 176,77
	0,00	64 176,77
Lyhytaikaiset saamiset		
Laskennalliset yhtiön sisäiset saamiset	333 300 873,33	292 560 285,35
Myyntisaamiset	34 873 417,34	30 794 522,95
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä	24 243,72	22 036,27
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisy yrityksiltä	6 559,60	6 559,60
Lyhytaikaiset muut saamiset	0,00	202 515,48
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	354 171,03	0,00
	368 559 265,03	323 585 919,65
Rahat ja pankkisaamiset	291 488,55	2 374 665,29
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	372 116 719,57	331 925 058,49
Vastaavaa yhteensä	717 569 392,12	693 273 888,30

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR

Tase	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	156 483 590,33	156 483 590,33
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	26 279 527,56	26 279 527,56
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	128 354 041,81	67 084 480,53
Tilikauden voitto (tappio)	87 707 101,55	94 171 961,90
	242 340 670,92	187 535 969,99
Oma pääoma yhteensä	398 824 261,25	344 019 560,32
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	137 913 575,72	159 392 066,45
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	160 000 000,00	160 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	967 355,07	0,00
	160 967 355,07	160 000 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	10 147 434,29	9 048 165,77
Velat saman konsernin yrityksille	29 816,63	548 658,31
Muut velat	8 461 734,56	9 246 992,30
Siirtovelat	1 225 214,59	11 018 445,15
	19 864 200,08	29 862 261,53
Vieras pääoma yhteensä	180 831 555,15	189 862 261,53
Vastattavaa yhteensä	717 569 392,12	693 273 888,30

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	563 729 291,83	632 639 834,98
Liiketoiminnan muut tuotot	269 135,45	453 053,71
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-512 054 039,59	-581 082 592,48
Varastojen muutos	-1 161 406,96	0,00
Ulkopuoliset palvelut	-965,95	0,00
	-513 216 412,50	-581 082 592,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 565 248,68	-3 577 538,52
Henkilösivukulut	-282 367,99	-858 054,00
	-1 847 616,67	-4 435 592,52
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-222 738,23	-700 302,67
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-102 825,64	-83 175,94
	-325 563,87	-783 478,61
Liiketoiminnan muut kulut	-2 565 858,75	-6 873 452,42
Liikevoitto	46 042 975,49	39 917 772,66
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 366 664,20	1 129 926,23
Muilta	80 242,00	217 302,45
	2 446 906,20	1 347 228,68
Muut korko- ja rahoituskulut	-752 682,14	-804 709,37
	1 694 224,06	542 519,31
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	47 737 199,55	40 460 291,97
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	121 937,26	26 237,23
Tuloverot	-9 569 214,95	-8 114 926,83
Tilikauden voitto / tappio	38 289 921,86	32 371 602,37

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR

Tase	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 229,08	1 721,56
Muut pitkävaikutteiset menot	4 052 234,46	1 441 229,04
	4 084 663,54	1 442 950,60
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	1 958 000,00	0,00
Koneet ja kalusto	43 842,24	86 485,38
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat	5 059 058,11	0,00
	7 060 900,35	86 485,38
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	9 853,40	9 853,40
	9 853,40	9 853,40
Pysyvät vastaavat yhteensä	7 479 217,29	1 539 289,38
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	2 968 994,10	5 189 311,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset muut saamiset	14 464,25	45 636,81
	14 464,25	45 636,81
Lyhytaikaiset saamiset		
Laskennalliset yhtiön sisäiset saamiset	121 496 138,21	67 815 576,17
Myyntisaamiset	95 514 171,42	99 700 042,67
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä	141 249,15	47 035,67
Lyhytaikaiset muut saamiset	0,00	213 976,48
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	-23 647,24	0,00
	217 127 911,53	167 776 630,99
Rahat ja pankkisaamiset	186 056,52	2 546 996,68
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	220 297 426,40	175 558 576,33
Vastaavaa yhteensä	227 776 643,69	177 097 865,71

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR

Tase	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	21 607 846,61	21 607 846,61
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	104 324 458,31	71 952 855,94
Tilikauden voitto (tappio)	38 289 921,86	32 371 602,37
	142 614 380,17	104 324 458,31
Oma pääoma yhteensä	164 222 226,78	125 932 304,92
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	-68 215,12	86 526,00
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	40 948 266,08	18 580 637,41
Velat saman konsernin yrityksille	27 956,22	37 242,58
Muut velat	21 856 542,16	27 518 301,88
Siirtovelat	789 867,57	4 942 852,92
	63 622 632,03	51 079 034,79
Vieras pääoma yhteensä	63 622 632,03	51 079 034,79
Vastattavaa yhteensä	227 776 643,69	177 097 865,71

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Omavaraisuusaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden voitto + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma yhteensä + korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korolliset velat - rahavarat}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

$$\text{Nettovelat / käyttökate} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Käyttökate}}$$

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2019 oli 4 30 881 095,33 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 94 648 496,21 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan päättyneen tilikauden tuloksesta 0,3774 euroa osakkeelta eli yhteensä 20 002 200,38 euroa. Loput tilikauden tuloksesta siirretään voittovaroihin.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 11. päivänä helmikuuta 2020

Juha Rantanen
hallituksen puheenjohtaja

Stein Dale
hallituksen jäsen

Elina Engman
hallituksen jäsen

Torbjörn Holmström
hallituksen jäsen

Päivi Pesola
hallituksen jäsen

Elisabet Salander Björklund
hallituksen jäsen

Jarmo Väisänen
hallituksen jäsen

Johanna Lamminen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14. helmikuuta 2020
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Gasum Oy:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

TILINTARKASTUKSEN KOHDE

Olemme tilintarkastaneet Gasum Oy:n (y-tunnus 0969819-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää:

- konsernitaseen, konsernituloslaskelman, laajan konsernituloslaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin rahavirtalaskelman ja konsernitilinpäätöksen liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

RIIPPUMATTOMUUS

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän

kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonemme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista;
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperi-

aatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida,

onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto maakaasumarkkinalain 13 luvun 64 §:n edellyttämistä seikoista.

Eriytettyjen maakaasuliiketoimintojen tuloslaskelmat, taseet ja niiden lisätiedot on laadittu maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Tietyn seikan painottaminen – valitus markkinaoikeudessa

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen liitetietoon 5.6 ja emoyhtiön liitetiedoissa olevaan Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen -kohtaan, joissa todetaan, että Gasum Oy:llä on markkinaoikeudessa valitus, joka koskee Energiaviraston 26.2.2019 ja 15.3.2019 antamia päätöksiä liittyen maakaasumarkkinalaissa säädettyyn maakaasun liiketoimintojen kirjanpidolliseen eriyttämiseen muista liiketoiminnoista. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Helsingissä 14.2.2020

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Gasum

WWW.GASUM.COM

[f](#) [t](#) [@](#) @GasumOy